

BALSAVIMAS PRIEŠ ES KONSTITUCIJĄ LEIDŽIA DŽIŪGAUTI RUSIJAI

Vilnius, birželio 3 d. (ELTA). Referendumų dėl Europos Sąjungos Konstitucijos Prancūzijoje ir Olandijoje organizatoriai padarė klaidą, nepasiūlė rinkėjams alternatyvaus balsavimo, tvirtina Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis.

Anot konservatoriaus, šios dokumento ratifikavimo kliūtytys leidžia Rusijai džiūgauti dėl neva nesėkmingo Europos projekto.

"Referendumų dėl konstitucinės sutarties žlugimas Prancūzijoje ir Olandijoje aiškinamas rinkėjų nepasitenkinimu esama padėtimi. Tačiau toks balsavimas nesumažina jų problemų, veikiau priešingai, - teigiama konservatoriaus pareiškime. - Todėl referendumų iniciatoriai bei organizatoriai padarė stambią taktinę klaidą nepasiūlė alternatyvaus balsavimo, o leidę vadinamąjį protesto balsavimą: jeigu vyriausybė už, tai mes - prieš!".

Pasak V. Landsbergio, alternatyvusis, arba pasirinkimo, balsavimas būtų buvęs labiau nukreiptas į protą, racionalų sprendimą: ar toliau gyvename pagal galiojančią 2000 metų Nicos sutartį, ar pagal naująją Sutartį dėl Konstitucijos Europai. "Pasirinksite Nicą - jūsų protingoji valia, ir kur kas mažiau emocijų", - aiškino europarlamentaras.

Po prancūzų ir olandų balsavimo prieš ES Konstituciją iš Rusijos laikraščių, kurie įgaliooti pirmieji pasakyti, ką galvoja valdžia, sklinda "nesulaikomas emocinis džiaugsmas, kad Europa susilpnėjo". Antai dienraštis *Izvestija* retoriškai klausė: "Kam europiečiams Gruzija su savo Abchazija ir Pietų Osetija, Moldova su savo Padnestere?"

LATVIJA RATIFIKAVO ES KONSTITUCIJĄ

Ryga, birželio 1 d. (Lietuvos radijas). Naujosios Europos Sąjungos narės Latvijos parlamentaramai ketvirtadienį pergalutinį balsavimą ratifikavo bloko konstituciją, suteikdami šiam dokumentui svarbią paramą po to, kai referendumuose ją atmetė dviejų Bendrijos steigėjų - Prancūzijos ir Olandijos piliečiai.

"Už" šį dokumentą balsavo Seimo 71 deputatas, "prieš" buvo penki, o dar šeši susilaikė. Kad konstitucinė sutartis, kaip tarptautinis dokumentas, būtų

Pasak Rusijos žiniasklaidos, Europa šioms valstybėms esą reikalinga, "kad būtų patenkinotos kažkieno ambicijos". Anot V. Landsbergio, tai ne kažkieno, o daugelio žmonių lūkesčiai ir viltys. *Izvestija* teigimu, NVS šalių (Ukrainos, Moldovos, Gruzijos ir kitų) vadovai, paskelbė apie orientaciją į Vakarų, po šių referendumų "atsisveikins su iliuzijomis". Net po 20 metų jie esą nebūsia laukiami ES, kad ir kiek stengtųsi "nelemtieji lobistai iš Rytų Europos ir Baltijos šalių".

"Štai kiek pykčio ir vilčių suplakta viename geopolitiniame kokteilyje, - pažymėjo V. Landsbergis. - Manau, tos viltys nepasitvirtins".

ELTA primena, jog birželio 1 d. maždaug 62 proc. olandų, sekdami prancūzų pavyzdžiu, balsavo prieš Sutartį dėl Konstitucijos Europai, turinčią užtikrinti paprastesnį sprendimų priėmimo mechanizmą. Gegužės 29 d. ES Konstitucijai pritarė tik maždaug 45 proc. Prancūzijos rinkėjų.

Dviejų valstybių iš šešių, kurios XX amžiaus 6-ajame dešimtmetyje įsteigė ES, nepritarimas yra stiprus smūgis dokumentui, kuriuo buvo kuriama siekiant patobulinti pernai nuo 15 iki 25 narių išaugusio bloko valdymą. Sutartį jau yra ratifikavusios Lietuva, Vengrija, Slovėnija, Ispanija, Italija, Graikija, Slovakija, Vokietija, Latvija ir Austrija bei patvirtinęs Europos Parlamentas.

Konstitucija įsigalios 2006 metų lapkričio 1 dieną, jei iki to laiko ją ratifikuos visos organizacijos narės. Jei bent viena valstybė nespės per numatytą terminą ratifikuoti Konstitucijos, ji įsigalios tada, kai reikiamus dokumentus depuonos paskutinė ES narė.

patvirtinta, jai 100 vietų parlamente turėjo pritarti du trečdaliai įstatymų leidėjų (67).

"Konstitucija yra subalansuotas dokumentas, suteikiantis galios ir mažoms, ir didelėms šalims. Jis taip pat sudarys pagrindą ES kalbėti vienu balsu užsienio politikos srityje", - balsavimo išvakarėse sakė parlamento Europos reikalų komiteto, kuris buvo atsakingas už šios sutarties ratifikavimo procesą Latvijoje, pirmininkas Oskaras Kastenai.

Europos Sąjungos klausimais, kai Prancūzija ir Olandija pasisakė prieš Europos konstitucijos projektą, kalba Josep Borrell, EP pirmininkas, ES prezidentas Jose Manuel Barroso ir šiuo metu pirmininkaujantis Europos Sąjungai Jean Claude Juncker. Europos Sąjungos 25 valstybių vadovų konferencija įvyks birželio 16 ir 17 dienomis.

ES nuotr.

ES VADAI RAGINA TĖSTI KONSTITUCIJOS RATIFIKAVIMĄ

Briuselis, birželio 2 d. (Delfi). Europos šalių vadovai trečiadienį vieningai stojo ginti pirmosios Europos Sąjungos konstitucijos, kurią referendumuose įtikinama persvara atmetė prancūzų ir olandų rinkėjai, ir sakė, kad būtina tęsti šio dokumento ratifikavimo procesą.

Europos Komijos, ES vykdomosios institucijos, pirmininkas Jose Manuel Durao Barroso paragino Bendrijos nares iki birželio 16-17 dienomis vyksiančio viršūnių susitikimo nesiimti jokių individualių žingsnių, galinčių sužlugdyti konstitucinę sutartį. Šiame susitikime jie svarstys, ar dar esama galimybių išsaugoti konstituciją. "Norime, kad kitos valstybės narės turėtų galimybę užbaigti tokias pačias diskusijas. Manome, kad ratifikavimo procesas turi būti tęsiamas", - sakė šiuo metu Bendrijai pirmininkaujančio Liuksemburgo premjeras Jean Claude Juncker spaudos konferencijoje Briuselyje. Jis pažadėjo ES viršūnių susitikime pateikti pasiūlymų, kurie padėtų po referendumų Prancūzijoje ir Nyderlanduose iš vėžių išmuštai Bendrijai atgauti pusiausvyrą. "Tai ne pirmas smūgis Europai", - pabrėžė Liuksemburgo premjeras. "Nuo praėjusio mažiaus šeštojo iki aštuntojo dešimtmečio pabaigos būta ir kitų smūgių, ir kiekvienąkart Europa rasdavo išeitį, atsitiesdavo ir judėdavo į priekį", - sakė jis, tačiau pripažino, jog negalima ignoruoti triuškinamos konstitucijos priešin-

kų pergalės Nyderlanduose. "Europa nebeįkvepia žmonių svajoti", - sakė J. C. Juncker. Konstitucija siekiama supaprastinti ES įstatymų leidybos procedūras ir užtikrinti skaidresnį bei efektyvesnį bloko, prie kurio pernai gegužę prisijungė dešimt naujų narių funkcionavimą. Kad šis dokumentas įsigaliotų, jį turi ratifikuoti visos 25 Bendrijos narės.

Prie Briuselio raginimų tęsti konstitucinės sutarties ratifikavimo procesą prisijungė Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder ir Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac, kuris patyrė skaudų asmeninį pralaimėjimą, kai gegužės 29 d. referendume maždaug 55 proc. prancūzų atmetė dokumentą, kurį jis tvirtai rėmė. Vokietijos, kurios parlamentas jau ratifikavo ES konstituciją, kancleris sakė: "Esu tikras, kad mums reikia konstitucijos, jei norime demokratiškos, socialiai orientuotos ir stiprios Europos". Jis pabrėžė, jog reikia tęsti konstitucinės sutarties ratifikavimo procesą, kurį jau užbaigė devynios ES narės. Pasak G.Schroeder, Bendrijos valstybės, kurios dar neratifikavo dokumento, "turi teisę ir pareigą" baigti šį procesą.

Danijos ministras pirmininkas Anders Fogh Rasmussen sakė, jog reikia "rimtai atsižvelgti" į olandų balsavimo rezultatus, tačiau nurodė, jog Kopenhaga, kaip planuota, rugsėjo 27 dieną rengs referendumą dėl konstitucijos, ir paragino kitas Bendrijos nares elgtis taip pat.

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų sekretorius Jack Straw atsisakė nurodyti, ar Londonas neatšauks kitų metų pradžioje planuojamo visuotinio referendumo dėl ES konstitucijos, tačiau sakė, jog preliminarūs plebiscito Nyderlanduose rezultatai, kurie rodo, kad beveik 62 proc. olandų balsavo prieš šį dokumentą, iškėlė "rimtų klausimų" apie Europos ateitį.

NE LAIKAS INDIVIDUALIEMS SPRENDIMAMS

J.M.Barros paragino Bendrijos nares iki ES viršūnių susitikimo susilaikyti nuo "bet kokių vienašališkų sprendimų" dėl konstitucijos, galinčių sužlugdyti pastangas rasti išeitį iš susidariusios padėties, pabrėžęs, jog neturi galvoje kurios nors vienos valstybės.

Tačiau atrodo, jog šis Europos Komisijos pirmininko raginimas buvo skirtas konkrečiai Britanijai, kuriai kitą savaitę teks apsispręsti, ar atidėti, ar priimti įstatymus dėl referendumo organizavimo.

Politikai Jungtinėje Karalystėje, kurioje gausi euroskeptikų stovykla, sakė, kad mažai tikėtina, jog po prancūzų sprendimo atmesti ES konstituciją referendumas vis dėlto bus rengiamas, tačiau pabrėžė, jog Britanija nenori būti laikoma valstybe, atsakinga už šiuo svarbaus dokumento sužlugdymą.

Didžioji Britanija kitą mėnesį pusei metų perima pirmininkavimą ES.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas apgailestauja, jog kontroversijon patekę Darbo partijos pirmininkas, ūkio ministras Viktoras Uspaskichas bei Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas, Vilniaus meras Artūras Zuokas neišgirdo prezidento Valdo Adamkaus raginimo atsistatydinti. "Antra savaitė kalbame apie šių partijų lyderius, apie skandalą, žmonės pradeda pavargti nuo komentarų, nuo įvairiausių pasisakymų. Patys turime tokiose situacijose suprasti, kad ramybė, taika, susiklausymas visuomenėje yra didesnė vertybė, negu kitą kartą tiesos ieškojimas, kuris priverčia visus išsimušti iš normalaus darbo ritmo", - interviu Lietuvos radijui sakė Seimo pirmininkas.

Laikinoji Seimo komisija, tirianti galimą ūkio ministro Viktoro Uspaskicho interesų konfliktą proteguojant privačias bendroves, nedaug pasistūmėjo į priekį. Iš septynių iš anksto suformuluotų ir ministrui pateiktų klausimų, jis galėjo atsakyti tik į mažąją jų dalį. Pirmiausia V.Uspaskicho buvo paklausta, kokiais privačiais interesais jis susijęs su koncernu "Vikonda". "Esu susijęs. Gyvenamąją vietą deklaravau Kėdainiuose, kur veikia daug šitos įmonės padalinių. Niekada tose įmonėse nebuvau nei vykdomojoje valdžioje, nei užėmiau kitas vadovaujančias pozicijas ar priiminėjau sprendimus", - sakė ūkio ministras. Anot jo, "Krekenavos agrofirmos" akcijas, kurią įtariama jis protegavo ketinant Maskvoje įsteigti "Lietuvos prekybos namus", jis nupirko vertybinių popierių biržoje. Tačiau komisijai teigė, kad iki šiol nedalyvavo nė viename akcininkų susirinkime. Į kitus užduotus klausimus Seimo komisijos nariai arba nesulaukė konkrečių atsakymų, arba V.Uspaskichas patikino, kad į juos turi atsakinėti ne jis, o minimų su juo susijusių bendrovių vadovai.

Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas Vilniaus meras Artūras Zuokas, sugrįžęs iš atostogų Italijoje, Lietuvoje pakliuvo į politinės audros įsiūbuotą laivą. "Niekaip negaliu suprasti, kodėl politikai dažniausiai kariauja tiktai žodžiais. Antai A.Kubilius nuolatos viešai pliekiasi su V.Uspaskichu. Tačiau kur konkretūs konservatorių veiksmai, įrodantys ūkio ministro klaidas? Kodėl niekas iš konservatorių nereikalavo, kad Generalinė prokuratūra išsiaiškintų, ar teisėtai su V.Uspaskichu susijusi Krekenavos agrofirma buvo dirbtinai suskaldyta tam, kad gautų daugiau Europos Sąjungos paramos lėšų? Netgi prezidentas nepareiškė savo pozicijos. Kita vertus, aš ir nesitikiu, kad dabartiniai Generalinės prokuratūros vadovai - Antanas Klimavičius ir Gintaras Jasaitis imsis principingai tirti didžiulį atgarsį turinčias bylas",- Lietuvos rytui sakė A.Zuokas.

A.Zuokas šalininkų grupes yra suformavęs visose taryboje atstovaujamų partijų frakcijose, todėl gali nesibaiminti net savo paties vadovaujamų liberalcentristų skilimo. "A.Zuokas labai gambiai vykdė frakcijų griovimo politiką. Ta dauguma, kuria jis šiandien remiasi, realiai yra didesnė, negu trys koaliciją šiuo metu sudarančios frakcijos. Šią daugumą jam pavyko suburti tenkinant įvairius individualius tarybos narių interesus",- neslėpdamas apmaudo, Lietuvos rytui kalbėjo K.Masiulis. "Aš esu pasirengęs pasitraukti iš mero posto, tačiau, kaip parlamentinės partijos vadovas, šio sprendimo negaliu priimti vienas pats",- teigė A.Zuokas.

Po valstybės vadovo Valdo Adamkaus pareikšto nepasitikėjimo Vilniaus meru Artūru Zuoku Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas prabilo apie atsistatydinimą, tačiau niekaip negalėjo nuspręsti, iš kurio posto ir kada pasitraukti. A.Zuokas tvirtino, kad dėl ketinimų atsistatydinti iš mero pareigų jau gavęs pylos nuo partijos kolegų.

"Nenusivyliau prezidentu ir jo kalbos nelaikau išdavyste, tačiau jo motyvai man buvo kiek keisti",- Respublikai sakė A.Zuokas. "Savivaldybės ir partijos taryboje bus deklaruota parama A.Zuokui, o besidengiant dar ir miestiečių parama merui užkabinta tokia aura, kad jis nori, tačiau negali trauktis iš postų",- kalbėjo Respublikai vienas panoręs likti nežinomas liberalcentristas.

Konservatoriai, naudodamiesi savo partnerių liberalcentristų bėdomis, modeliuoja situaciją Vilniaus miesto savivaldybės valdžioje ir Seimo opozicijoje. Konservatorius K.Masiulis mano, kad su juo iš Vilniaus tarybos valdančiosios koalicijos pasitrauktų ir Konservatorių frakcija: "Jei liberalai desperatiškai saugos A.Zuoką, manau, konservatoriai nesilaikys postų ir išeis pakelta galva".

Liberalcentristas A.Vakarinas įsitikinęs, kad konservatoriai negriaus valdančiosios koalicijos Vilniaus taryboje: "Sumušėm rankom. Dirbsim". Vicemerą socialdemokratas Gediminas Paviržis Respublikai sakė manęs, kad nereikia konservatorių metodais skatinti destruktijos. Jis įsitikinęs, kas K.Masiulis gieda partijos vadovybės giesmę, o likę konservatoriai frakcijoje yra nuosai kesni.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

OLANDIJOS VYRIAUSYBĖ LAIMĖJO BALSAVIMĄ DĖL NEPASITIKĖJIMO

Amsterdamas, birželio 3 d. (ELTA). Nyderlandų vyriausybė paragino likusią Europą įsiklausyti į savo piliečių lūkesčius ir būgštavimus po to, kai itin didele persvara olandai nepritarė naujai išsiplėtusios Europos Sąjungos konstitucijai.

Praėjus vos trims dienoms po prancūzų nepritarimo sutarčiai, turinčiai palengvinti sprendimų priėmimą ES, pernai išsiplėtusioje nuo 15 iki 25 valstybių, olandų trečiadienį tartas "ne" gali sustabdyti bloko plėtrą bei paralyžiuoti sprendimų priėmimą.

Olandijos ministras pirmininkas Jan Peter Balkenende po balsavimo pareiškė, jog atėjo laikas politikams atkreipti dėmesį į savo piliečių nuomonei dėl Europos reikalų. Jo paties nepopuliarios centro dešinės vyriausybės organizuotą vangią kampaniją už konstituciją kritikai vadino nepakankamai plačia ir pavėluota.

J.P.Balkenende teigė referendumo Nyderlanduose pamokomis jau pasidalijęs su Britanijos ministru pirmininku Tony Blair ir Danijos premjeru Anders Fogh Rasmussen.

"Būgštavimai dėl suvereniteto, baimė, jog plėtra vyksta per greitai ir neatsižvelgiant į piliečius, taip pat finansiniai aspektai yra svarbus signalas, kuris Europoje turi būti išgirstas", - sakė premjeras per parlamente vykusius debatus dėl referendumo rezultatų.

J.P.Balkenende leido suprasti, kad Nyderlandai sugriežtins savo poziciją derybose dėl ilgalaikio ES biudžeto prieš birželio 16-17 dienomis rengiamą viršūnių susitikimą. Olandija, pagal kiekvienam gyventojui tenkančią dalį, yra

Olandijos premjeras Jan Peter Balkenende, kalbėdamas televizijoje apie įvykusį referendumą dėl Europos Sąjungos konstitucijos neigiamo balsavimo, neslėpė nepasitenkinimo savo piliečiais. EPA

daugiausiai į bendrą ES biudžetą sumokanti valstybė narė.

VYRIAUSYBĖ SUSILPNĖJO, BET NEŽLUGO

Konstitucijos priešininkų vadas Geert Wilders, pasisakantis prieš imigrantus ir pernai buvęs išmestas iš liberalų partijos VVD dėl priešinimosi Turkijos narystei ES, pareikalavo, kad J.P.Balkenende atsistatydintų bei sušauktų pirmalaikius rinkimus.

"Retai kada praraja tarp žmonių ir politikų būna tokia gili. Rinkėjams nusibodo ir vakar jie tai leido aiškiai suprasti, - teigė jis parlamente. - Kabinetas turi pasitraukti". G. Wilders pareiškė, kad dėl išimties iš ES biudžeto 1984 metais susiderėjusi buvusi Britanijos ministrė pirmininkė Margaret Thatcher yra "vyriškesnė" už J.P.Balkenende.

Tačiau G.Wilders partijos inicijuotą balsavimą dėl nepasitikėjimo Nyderlandų vyriausybė ketvirtadienį laimėjo didele persvara.

Birželio 1 d. referendume prieš ES konstituciją pasisakė

61,6 proc. olandų ir čia persvara buvo net didesnė nei Prancūzijoje, kur sutarčiai nepritarė beveik 55 proc. rinkėjų. Nuomonių apklausos rodė, jog 62 proc. konstitucijos priešininkų yra nepatenkinti didelėmis Olandijos įmokomis ES biudžetui.

Tarp kitų nepritarimo priežasčių minimas nepasitenkinimas euru, būgštavimai dėl ES plėtros, susirūpinimas emigracija bei mažėjanti Nyderlandų įtaka Briuselyje.

J.P.Balkenende atmetė galimybę atsistatydinti dėl referendumo, kurį, pasak jo, vyriausybei primetė parlamentas. Tuo tarpu Prancūzijoje po to, kai rinkėjai sekmadienį nepritarė ES konstitucijai, ministras pirmininkas pasitraukė iš posto ir buvo pervarkytas kabinetas.

Trijų partijų J.P.Balkenende vadovaujama koalicija, vykdžiusi nepopuliarias socialinės apsaugos reformas ir mažinusi šalies biudžeto išlaidas, nuo 2003 metų, kai atėjo į valdžią, populiarumu nuolat gerokai lenkia opoziciją. Kiti eiliniai rinkimai turėtų įvykti 2007 metais.

TAŠKENTAS VĖL ATSISAKĖ TARPTAUTINĖS KOMISIJOS

Taškentas, birželio 2 d. (ELTA). Uzbekistano URM ketvirtadienį patvirtino šalies valdžios nenorą pasikviesti tarptautinę bendriją padėti ištirti gegužę vykusius kruvinus įvykius Andižane. Vyriausybės kariuomenė gegužės 13 dieną nuslopino neramumus Andižane. Pasak mačiusiųjų, tada žuvo apie 500 žmonių, daugiausiai taikių piliečių. Oficialiais duomenimis, žuvo 173 žmonės, ir dauguma jų buvo "banditai".

JAV prezidentas George W.Bushas antradienį pareiškė,

jog nori, kad būtų nuodugniai ištirta tragedija Uzbekistane. To paties iš Taškento pareikalavo Jungtinės Tautos ir NATO.

"Uzbekijos atstovai mano, kad kelti klausimą dėl tarptautinės komisijos įvykiams Andižane ištirti sudarymo nėra jokio pagrindo", - sakoma URM pareiškime, kuriame vėl nurodoma, kad atsakomybė už kraujo liejimą tenka tarptautiniams religiniams ekstremistams. Jame priduriama, kad Taškentas žada "nuodugniai ištirti valdžios veiksmus Andižano dramoje ir pateikti jų tei-

sinį įvertinimą".

Vakarai pagrasino Uzbekistano prezidentui Islamui Karimovui tarptautine izoliacija ir įspėjo, kad nutrauks pagalbą, jeigu jis neleis surengti nuodugnaus tyrimo.

Tuo tarpu gretimos valstybės Kinija ir Rusija, kovojančios su sukilėliais savo teritorijose, ryžtingai pritarė I.Karimovo žingsniams.

Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov ketvirtadienį pareiškė turįs informacijos, kad su Andižano įvykiais susiję Čečėnijos teroristai.

SUOMIJA PRAŠO RUSIJOS LIAUTIS PAŽEIDINĖTI ORO ERDVĘ

Helsinkis, birželio 1 d. (ELTA). Suomijos vyriausybė Helsinkyje oficialiu pareiškimu pareikalavo Rusijos liautis pažeidinėjus jos oro erdvę. Per vyriausybės posėdį, kuriame da-

lyvavo ir prezidentė Tarja Halonen, taip pat buvo atmesta Maskvos nota, kurioje Rusija kaip neturinčius pagrindo neigė suomių kaltinimus dėl nuolatinio oro erdvės pažeidinėjimo.

Užsienio reikalų ministras Erkkis Tuomioja pareiškė, kad Suomija ateityje skelbs duomenis apie kiekvieną rusų karinio lėktuvo skrydį virš Suomijos.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Lietuvos Respublikos Seimo nariams

Kreipimasis Dėl lito išsaugojimo

Nerimaudami, kad LR Seime planuojama keisti LR Konstituciją, atsisakant savarankiškos monetarinės politikos ir sudarant teisines sąlygas euro įvedimui, kreipiamės į LR Seimo narius ragindami susilaikyti nuo tokių LR Konstitucijos pataisų priėmimo Seime, nes:

- LR Konstitucijos 9 straipsnyje įtvirtinta nuostata, kad svarbiausi Valstybės bei Tautos gyvenimo klausimai sprendžiami referendumu. Nacionalinės valiutos ir savarankiškos monetarinės politikos (šiuo metu įtvirtintos Konstitucijos 125 str.) atsisakymas neabejotinai priskirtinas tokiems klausimams, kadangi tai yra Valstybės ir ją kuriančios Tautos suvereniteto dalis;

- Lietuvos Respublikos piliečių pritarimas referendumu mūsų šalies narystei Europos Sąjungoje savaime nereiškia pritarimo lito atsisakymui;

- Visuomenėje nebuvo pakankamai apsvarstyti euro įvedimo privalumai ir trūkumai, o valstybinių institucijų pateikiama informacija dažnai būdavo tendencinga;

- ES senbuvių Didžiosios Britanijos, Švedijos ir Danijos nenoras atsisakyti savo nacionalinių valiutų, verčia abejojti euro įvedimo šalininkų argumentais dėl naudos Lietuvos ekonomikai, prisijungus prie euro zonos, juo labiau, kad statistiniai duomenys rodo, jog euro zonos šalys vystosi lėčiau nei kitos šalys ES narės;

- Skuboto euro įvedimo ekonominė nauda abejotina, o neigiamos pasekmės tinkamai nepasvertos, ypač – ilgalaikėje perspektyvoje;

- Lito atsisakymas Lietuvai nėra vien ekonominis klausimas, tai rodo ir kitų ES valstybių nuostata klausimus dėl nacionalinės valiutos atsisakymo galimybių spręsti referendumu;

Remdamiesi aukščiau išvardintais motyvais, pabrėždami Tautos suverenių galių primatą valstybėje bei apeliuodami į LR Seimo narių pilietiškumą, reikalaujame, kad Seimas inicijuotų referendumą dėl Konstitucijos nuostatų, apibrėžiančių išimtinę Lietuvos banko teisę pinigų emisijai, pakeitimo.

Gintaras Songaila,

Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas

BUVO KOVOJAMA TIK UŽ LIETUVĄ

Vokiškų fašistų sąjungininkai ir bendražygiai 1939 m. kare prieš Lenkiją rusiškai fašistai prieš sovietinį okupantą kovojusius lietuvius vadina fašistais. Anot to žemaitiško posakio – “Kuom pats kvep, tuom ir kitus tep”. Mat į Aukštaitijoje susiformavusio Tėvynės Apsaugos Rinktinės įstojęs jaunuolis Valdas Adamkus, dabar Lietuvos prezidentas, 1944 m. rudenį buvo atsidūręs Sedoje. Tenai lietuviai, beveik beginkliai, pastoj kelią sovietų tankams nelygioje kovoje. Tačiau Lietuvos šmeižikai ir istorijos klastotojai bando skelbti, kad okupacijai priešinęsi lietuviai, įskaitant žinoma, partizanus ir įvairius rezistentus, kovojo prieš Vakarų Europą ir prieš JAV. Esą, jie kariavo “nacių pusėje”.

Taip mūsų kovą prieš nacių prievartinę mobilizaciją apibūdina raudonieji fašistai, kurie kovojo drauge su naciais prieš Lenkiją. Išeitų, kad atsidėkodami lietuviams už “kariavimą nacių pusėje” naciai šaudė Vietinės Rinktinės kariūnus, uždarė aukštąsias okupuotos Lietuvos mokyklas ir siuntė mirčiai Štuthofio kancelgeryje įkaitus – Lietuvos inteligentus.

Nejaugi slapstymasis ir išsisukinėjimai nuo tarnavimo vokiečių daliniuose buvo kariavimas prieš Vakarų sąjungininkus. Tikrumoje lietuvių tauta ir tada įrodė politinį subrendimą elgesyje pakliuvus tarp dviejų laisvės priešų. Jie nesabotavo karą pralaiminčio kaimyno karinės veiklos, ir tuo pačiu stengėsi pakenkti stipresniajam savo priešui. Lietuviai taupė savo jėgas tam laikui, kai Raudonoji Armija pasieks Lietuvos žemę, ir ruošėsi kovai už Atlanto Chartos tautų apsisprendimo užtikrinimą.

Kai Sovietai pasiekė Lietu-

vą 1944 m. vasarą, Aukštaitijos jauni vyrai ir vyresni, buvusieji kariai, kurie išsislapstė nuo vokiškos priverstinės “mobilizacijos”, stojo savanoriais į besiformuojančią Tėvynės Apsaugos Rinktinę. Jų tarpe buvo ne mažai “plechavičiukų”, kurie net su ginklais, buvo pasprukę iš vokiečių nagų Vietinei Rinktinei išsiskirstant. Ar tuos vyrus, kurie vėl būrėsi į vokiečių ginklais ginkluotus lietuvių dalinius, kurie buvo pasprukę nuo vokiečių prievartos, galima sąžiningai vadinti “fašistais”, “nacių šalininkais”, “kovotojais už Vokietiją”? Ne! Ir ne ir ne! **Tada buvo kaudamasi tik už Lietuvą, ir už nieką kitą, nesvarbu kurio krašto ginklais ir kokią uniformą dėvint.**

Tikrumoje 1944 m. lietuviai nebegalėjo tikrai kariauti už Vokietiją jau vien todėl, kad Vokietijos, kaip karinės jėgos, tada nebebuvo. Jau 1942 m. vienas iš Vokietijos besilankęs civilis vokietis, manyje radęs patikimą lietuvi, man prasi-tarė: “Mes jau pralaimėjome karą”. Tai sakė vokietis 1942 m. O tai supratusiems lietuviams buvo aišku, jog reikia taupyti jėgas. Deja, Atlanto Charta pasirodė buvusi melo charta, ir daug lietuvių karių savanorių, su svetimu ginklu rankoje, net atsidūrė svetimuose kraštuose.

Vis tik reikia pasakyti, kad tuoj po sukilimo, po 1941 m. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo, daug to meto jaunuolių ir buvusių karių, pergyvenę komunizmo siaubą, būtų ėję šalia vokiečių link Maskvos ir Leningrado. Po vieno metų ir 7 dienų raudonojo teroro daug lietuvių būtų žygiavę į Rytus net šalia paties Belzebubo legionų.

Laimei, nepolitinio Wehrmacht komendantus greit pa-

keitė naciniai okupaciniai komisarai ir paaiškėjo Hitlerio planai Baltijos kraštams ir Ukrainai. Turbūt tai, kad išdidūs vokiečiai nesugebėjo net duoti melagingų savivaldos pažadų, pergalingai karą pradėję vokiečiai įklimpo Rytų fronte.

Asmeniškai apie Reicho planus sužinojau grįžęs namo iš pasienio, kur dėl visko buvau atsidūręs. Kaunan skubėjau, atsiliepdamas į lietuviškos mobilizacijos šaukimą.

Pirmąją dieną grįžus į Kauną mano “Žygio į Rytus” įkarštį lyg šaltu vandeniu atvėsino Karo Muziejaus sode lyje sutiktas Wehrmachto vyr. leitenantas. Mano pastabai, kad gal susitiksime prie Maskvos ar Leningrado, jis išdidžiai padrožė: “Mums jūsų nereikia. Tik vokietis yra vertas nešioti ginklą. Jūs auginsite bulves, aprūpinsite maistu ir kitaip tarnausite Vokietijai”. Po to teko nuo “žygio” slapstytis, įtartinom naktim miegoti namo pastogėje arba net išvažiuoti dvi-račiu į užmiestį, jei gaudavau telefonu žinią, kad “Kulautuvoje žuvys gerai kimba...” Taip buvo iki atsiradimo Sedoje, kur 1944 m. spalio 7 d. Tėvynės Apsaugos Rinktinė, pastodama kelią sovietų tankams, parodė pasauliui, kad Lietuva priešinosi okupacijai.

Tokie “kovotojai nacių pusėje” buvo ir kiti kariai savanoriai. Be to, nors Vakarai buvo tapę “Sovietų sąjungininkais”, SSRS niekad Vakarų sąjungininkais nebuvo: ji visą tą laiką galando peilį ant vakarų galąstuvo, Vakarų laisvės gerklei perpjauti.

Kaip vėliau pasirodė, prieš okupantą kovoję lietuviai tada kovojo toje pačioje “pusėje”, kurioje kovojo JAV kariai Korėjos ir Vietnamo karuose.

Vilius Bražėnas

PRANCŪZIJA VYKDYS SAVO ĮSIPAREIGOJIMUS ES

Vilnius, birželio 2 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus gavo Prancūzijos prezidento Jacques Chirac laišką, kuriame rašoma, kad demokratiškai prancūzų tautos atmeta Europos konstitucinė sutartis joku būdu neginčija Prancūzijos tvirto, istorinio įsipareigojimo Europos kūrimui.

Laiške Prancūzijos prezidentas pažymėjo, kad reiks laiko, norint gerai išnagrinėti Prancūzijoje vykusio referendumo pasekmes Europos Sąjungai ir siūlo tai kartu apsvarstyti Europos vadovų Tarybos susitikime Briuselyje birželio 16-17 dienomis.

Šiame susitikime Lietuvai atstovaus prezidentas V.Adam-

kus. J.Chirac taip pat patikino V.Adamkų, kad jis asmeniškai pasirūpins tuo, jog Prancūzija, būdama viena iš Europos Sąjungos įkūrėjų, užimtų Europoje deramą vietą vykdydama savo įsipareigojimus.

J.Chirac laišką V.Adamkui ketvirtadienio rytą įteikė Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje Guy Yelda, kuris po susitikimo žurnalistams sakė, kad "Prancūzijos žmonės padarė sprendimą, bet ES konstitucijos ratifikavimo procesas turi tęsti visose šalyse".

Ambasadorius taip pat pridūrė, jog "nėra abejonių, kad Prancūzija liks Europos Sąjungoje" ir paneigė prielaidas, kad neigiamas referendumo rezul-

V. ADAMKUS SVEIKINA LATVIJĄ

Prezidentas Valdas Adamkus birželio 2 d. pasveikino Latvijos parlamentą ratifikavus Europos Sąjungos Konstituciją, pranešė Prezidento spaudos tarnyba.

“Džiaugiuosi, jog mūsų kaimynai latviai ratifikavo šį svarbų dokumentą. Tai tikrai gera naujiena Europai ir mūsų regionui”, - sakė Lietuvos vadovas.

V. Adamkaus nuomone, Baltijos šalys demonstruoja vieningą požiūrį svarbiausiais regiono klausimais. *LGITIC*

tatas gali turėti įtakos Lietuvos ir Prancūzijos santykiams. Tačiau, jo nuomone, tai gali turėti įtakos debatams apie Konstituciją.

PREZIDENTAS BUVO SUKLAIDINTAS?

Vilnius, birželio 2 d. (ELTA). Ūkio ministras Viktoras Uspaskichas tvirtina, jog netiesiogiai nepasitikėjimą juo išreiškęs prezidentas Valdas Adamkus buvo suklaidintas. "Mes (Darbo partija - *ELTA*) šioje vietoje išvėlgėme sąmoningumą, tendencingumą ir prezidento suklaidinimą", - "Žinių radijo" laidoje "Pozicija" tvirtino ministras.

Anot V. Uspaskicho, šalies vadovą galėjo suklaidinti opozicijos išplatinta Maskvos vyriausybės atstovo Baltijos šalyse Aleksandro Mizgario ataskaitos kopija, kuri neva leidžia įtarti ministrą protegavus su juo susijusią bendrovę. Seime yra sudaryta komisija šiems faktams ištirti. Anksčiau V. Uspaskichas ne kartą šį dokumentą yra pavadinęs falsifikatu. "Kažkas sukuria tą popieriuką, kažkas jį išplatina, kažkas inicijuoja komisiją, sukelia triukšmą, įvelia prezidentą, ir prezidentas skelbia lyg ir nepasitikėjimą. Gerbiame, faktas, dėl kurio buvo sukurta komisija, neegzistuoja. Tai kur mes atvažiuome?" - stebėjosi ministras.

V. Uspaskicho teigimu, kažkas "norėjo su manimi pažaisti, bet prisižaidė". Ką įtaria tokio- mis manipuliacijomis, ministras neatskleidė. Tai esą turi padaryti dar viena Seimo komisija, sukurta minėto dokumento autentiškumui patvirtinti.

Tačiau po kelių akimirkų ministras pareiškė, kad "žaidėjai, vertėjai ten yra aiškūs": Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas ir vicemerai Gediminas Paviržis perdavė minėtą dokumentą Seimo opozicijos vadovui Andriui Kubiliui bei Liberalų ir centro frakcijos seniūnui Algiiui Čaplikui, kurie jį paviešino ir inicijavo laikinosios komisijos sudarymą. "Ko gero, reikės kurti dar vieną komisiją arba kreiptis į prokuratūrą, kad išaiškintų (dokumento autorius - *ELTA*)", - prognozavo Darbo

partijos vadovas.

Prezidentas V. Adamkus netiesiogiai išreiškė nepasitikėjimą į skandalus įsivėlusiais ūkio ministru bei Liberalų ir centro sąjungos pirmininku, Vilniaus miesto meru Artūru Zuoku. Šalies vadovas prisipažino, jog "iškilę bei viešai svarstomi įtarimai netgi be teisinio jų įvertinimo pakerta visuomenės ir mano pasitikėjimą konflikte dalyvaujančiais politikais". V. Uspaskichas šią prezidento kalbą įvertino kaip išmintingą, tačiau pabrėžė, kad joje nebuvo įvardytos konkrečios priežastys, dėl kurių jis turėtų atsistatydinti. "Kaip man paskui gyventi ir dirbti, žiūrėti žmonėms į akis? Man antrą kadenciją iš eilės pasitikėjimo mandatą suteikė daugiausiai rinkėjų tarp visų parlamentarų, kurie kada nors kandidavo per 15 metų, - kalbėjo ministras. - Kaip man gyventi ir bėgti nuo atsakomybės, kai mane Darbo partija išrinko savo lyderiu ir pasitikėjimo neprado iki šiol, kada valdančioji dauguma turi pasitikėjimą? Daviau priesaiką Seime ir noriu, kad Seimas pasakytų galutinį žodį".

Pasak Darbo partijos vado, Lietuva yra parlamentinė respublika, todėl apsisprendimą dėl atsistatydinimo ketina paskelbti tik po Seimo komisijų išvadų. "Ūkio ministro nereikės raginti, jei pripažins, kad Uspaskichas sukėlė interesų konfliktą. Pats raginsiu partiją vietoj manęs skirti kitą, ir viskas", - tvirtino jis.

Kartu V. Uspaskichas pripažino, jog jį privertus pasitraukti be pakankamai tvirtų įrodymų, dabartinė valdančioji koalicija žlugs. "Reikia mažų mažiausiai pasakyti, dėl ko (atsistatydinti - *ELTA*). Jei nepasakoma, dėl ko, Darbo partija nematys tolesnio buvimo šioje koalicijoje prasmės", - sakė jis.

MASKVOS PAREIGŪNAI PRIEKAIŠTAVO G. PAVIRŽIUI DĖL RAŠTO PASKELBIMO

Vilnius, birželio 2 d. (ELTA). Vilniaus miesto vicemerai Gediminas Paviržis prisipažino sulaukęs Maskvos vyriausybės pareigūnų priekaištų dėl jų vidinio susirašinėjimo dokumento, neva liudijančio galimai neteisėtą ūkio ministro Viktoro Uspaskicho veikimą, paviešinimo, nors anksčiau neigė dokumento egzistavimą.

Apie tai G. Paviržis užsiminė, duodamas paaiškinimus Seimo laikinajai komisijai, kuri tiria Maskvos vyriausybės atstovo Baltijos šalyse Aleksandr Mizgar ataskaitos Maskvos tarptautinių ryšių departamento vadovui Georgij Muradov autentiškumą.

Seimo opozicijai paviešinus šio dokumento kopiją, sostinės vicemerai teigė sulaukęs tuo nepatenkinto G. Muradov pavaduotojo Vladimir Lebedev skambučio. "Jis klausė: 'Kodėl mūsų vidinį raštą išgarsinote', dėl to priekaištavo", - komisijai teigė G. Paviržis, atsakingas už bendradarbiavimą su užsienio šalių miestais.

Vėliau V. Lebedeva, bendraudamas su Lietuvos žurnalistais, esą kalbėjo priešingai ir neigė dokumento autentiškumą. Kad dokumentas klastotė, tvirtino ir pats A. Mizgar, ir ryšius su Baltijos šalimis kuruojantis Maskvos vyriausybės ministras Vladimir Maljškov.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas gegužės 31 d. susitiko su Vokietijos Federalinio Aukščiausiojo teismo pirmininku prof. dr. Günter Hirsch.

Linos Žilytės nuotr.

ŠNIPINĖJIMAS PATVIRTINA MASKVOS INTERESUS LIETUVOJE

Vilnius, birželio 3 d. (ELTA). Lietuvoje veikia keturios atskiros Rusijos žvalgybos tarnybos: užsienio žvalgybos tarnyba (SVR), karinė žvalgybos tarnyba (GRU), Rusijos kontržvalgyba (FSB) ir ryšių stebėjimo tarnyba (FAPSI), tokią Lietuvos žvalgybos nuomonę birželio 1 d. paskelbė britų informacijos tarnyba "Jane's Information Group" savo leidinyje *Jane's Intelligence Digest* (JID).

Lietuviai yra susirūpinę, kad Rusijos specialiosios tarnybos galbūt verbuoja Lietuvos jaunimą. Pažymima, jog būtent tą jaunimą, kuris negalėjo būti susijęs su buvusia sovietine KGB, kai senesnių šiai tarnybai dirbusių ir turėjusių ryšių žmonių Lietuvoje tebėra nemažai. Rusijos šnipų veikla buvo išplaukusi į viešumą 2004 metų vasarį, kai Lietuva išsiuntė iš šalies tris rusų diplomatus, apkaltintus šnipinėjimu. Teigta, jog šie trys asmenys mėginę gauti slaptos su NATO ir Europos Sąjunga susijusios informacijos.

Analizuodamas Maskvos

tikslus Lietuvoje, JID primena buvusio Lietuvos prezidento Rolando Pakso apkaltos procesą, vykusį 2003-2004 metais. Lietuvos parlamentas, informuotas, jog Rusijos verslininkas Jurij Borisov šantažuoja tuometinį prezidentą, 2004 metų balandį nušalino R. Pakso nuo prezidento pareigų. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, J. Borisov tapo Lietuvos piliečiu, bet šią pilietybę jis prarado, kai Rusijos prezidentas Vladimir Putin specialiu įsaku suteikė jam Rusijos pilietybę. R. Pakso apkaltos esmė buvo ta, kad jis išimties tvarka suteikė Lietuvos pilietybę jos netekusiam J. Borisov, kuris paukojo R. Pakso rinkimų kampanijai apie 400 tūkstančių dolerių, rašo JID.

Tyrimas parodė, koku mas-tu R. Paksas būtų privalejęs padėti J. Borisov verslui. Tačiau svarbiausia, anot britų leidinio, prezidento kaltė išryškėjo iš telefoninio pokabio įrašo, kuriame J. Borisovas grasino atskleisti prezidento ryšius su "priešiška informacijos tarnyba". JID žvalgybos šaltiniai Vilniuje teigė, jog J. Borisov taip vadino Rusijos užsienio žvalgybos tarnybą SVR (Služba vnešnej razvedki), kuri aktyviai veikė visose trijose Baltijos valstybėse.

Tais metais vykusį R. Pakso apkalta ir po to (2004 m. lapkričio 22 d.) sekęs J. Borisov nuteisimas dėl grasinimų R. Paksui buvo didžiausi politiniai skandalai, atspindėję Rusijos poveikį Lietuvai. Tačiau dabar aiškėja vis daugiau faktų, kaip manevruodamas Kremlius

neatsisako siekių stiprinti savo įtaką Lietuvoje, nuo 2004 metų gegužės 1 d. esančioje Europos Sąjungos nare, rašo JID.

Maskvai ypač rūpi plėtoti ekonominį bendradarbiavimą su Vilniumi; praėjusią savaitę pasirašyta sutartis dėl vadinamojo 2K projekto, kuriuo nustatomos sąlygos krovinių tranzitui į Klaipėdą ir Karaliaučių. Pagal ją kroviniai konteineriais iš abiejų uostų kelias į Maskvą, o iš ten galės pasiekti ir Vladivostoką, pažymi JID.

Rusams taip pat kelia susirūpinimą Vilniaus planai padidinti krovinių tranzito sausumos keliais tarifus; šiuo klausimu siekiama aktyviai derėtis, pabrėžia JID.

JID, vertindamas Rusijos interesus visose trijose Baltijos šalyse, atkreipė dėmesį į tai, kad Vilnius neturi Maskvai svarbios problemos, būdingos Latvijai ir Estijai - tai rusakalbių pilietybės ir teisių klausimai. Latvijoje gyvena apie 460 tūkst. rusakalbių, Estijoje - daugiau kaip 160 tūkst. Pasak Rusijos užsienio reikalų ministro Sergej Lavrov, "pastebimos pažangos" sprendžiant rusakalbių problemą šiose šalyse nėra.

JID užsimena ir apie Baltijos šalių ir Rusijos skirtingą požiūrį į Antrojo pasaulinio karo pabaigą. Sovietų kariuomenę Maskva vadina Rytų Europos išvaduoja nuo nacizmo, o Baltijos šalys tvirtina, kad joms ši kariuomenė atnešė naują, pusę šimtmečio trukusią okupaciją. Šis požiūrių skirtumas ypač išryškėjo minint 60-tąsias Antrojo pasaulinio karo metines Maskvoje.

PRENUMERUOKITE *DIRVA*

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

Tautininkų žinios

Gedimino pr. 22, LT-2600 Vilnius, Lietuva
Tel. (5) 2624935, faksas (5) 2617310
El. p. lietauta@takas.lt; http://www.lts.lt
Redaktorius Algimantas Birbilas

KAD RASA AKIŲ NEIŠĖSTŲ Algimantas Zolubas

Jei bolševikmetį lygintume su baudžiava, poną atitiktų komunistų partija, tįjūną – KGB, pastarųjų talkininkus slaptuosius agentus, “bildukus”, rezervistus – baudžiauninkai padlaižiai.

Po SSRS griūties, atgavus Lietuvai nepriklausomybę, kagėbistai jiems palankiomis sąlygomis buvo iš tiesioginio darbo atleisti, nepersekiojami, valstybė į jų tarnybos dokumentus net leido įrašyti, kad jie tarnavo SSRS kariniuose daliniuose. Kagėbistams (tįjūnams) pasisekė. O kaip kompartijai (ponams)? Ponams pasisekė dar labiau. Jie kaip buvo, taip ir liko ponais, tik tapo dar turtingesni, nes ne teisę į nuosavybę, o pačią nuosavybę kaip turtą įvardinę šventu, jie tapo šventaisiais milijonieriais, tapo neliečiamais, su dar didesnėmis privilegijomis ir teise išnaudoti baudžiauninkus. Jei kas abejotų, gali surasti LKP CK narių bei bolševikinės nomenklatūros sąrašus ir dėlėti “paukščiukus” prie pavardžių, kurios dabar Seime, Vyriausybėje, Lietuvos ambasados užsienyje, teismuose, prokuratūroje, advokatūroje bei kitokiose svarbiose valstybės tarnybose. Įsitikinsite, kad “paukščiukų” spiečius beveik ištisai persikėlė į dabartinę Lietuvos valdžią. Pats buvęs

LKP CK pirmasis sekretorius – vienas didesnių ir turtingesnių ponų Lietuvoje – Algirdas Mykolas Brazauskas yra premjeras. Ir jokios iliustracijos ar etikos komisijos, teisėsaugos institucijos nei A.M. Brazausko, nei jo sėbrų bolševikiniame centro komitete nesvarsto, neliečia, net nepriekaištauja už dalyvavimą ir vadovavimą nusikalstamai organizacijai, kuri vykdė tautos genocidą. Neliečiami ir kompartijos parankiniai kagėbistai. Jie senų ryšių dėka tarpsta versle ir, labai panašu, kad turi dar antraciles, nesiskiriančias nuo turėtųjų, pareigas, įsipareigojimus kitai valstybei. O štai palaižūnų dalia nepavydėtina. Jie nebuvo nomenklatūrininkai, nepriklausė nei ponų, nei tįjūnų luomams, todėl pastarieji jų neužstoja, naudojasi jais kaip priedanga. Be abejonės palaižūnų reputacija yra pažeista, jų negalima laikyti lojaliais valstybei piliečiais, tačiau kalčiausi ne jie, o tie, kas juos palaužė ar klastingai prisiviliojo. Šie trečiarūšiai bolševikinės sistemos sraigteliai ir dabar, deja, jau ne savo noru, ne iš blogos valios yra kaip nusikalstamos komunistų partijos ir jos represinės KGB mašinos priedanga; ponai ir tįjūnai jaučiasi saugiau, kai įvairios komisijos narplioja gal

Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba. Iš kairės Algis Gudėnas - pirmininkas, dr. Kristina Stankaitytė-Phillips – finansiniai reikalai, dr. Viktoras Stankus – vykdomasis vicepirmininkas, Nomedą Vucianienė – kultūriniai reikalai, dr. Zita Maščinskienė – jaunimo reikalams, Vida Bučmienė – lituanistinis švietimas, Valerija Adomavičienė – sekretorė, Vincas Taraška – išdininkas, CPA ir Gintas Aras - specialūs projektai.

Dr.Kristinos Stankaitytės-Phillips nuotr.

specialiai išviešintų nereikšmingų padlaižių bylas, atitraukia dėmesį nuo tikrųjų nusikaltėlių.

Matant visose valdžios struktūrose komunistinius nomenklatūrininkus, nesuklysim tvirtindami, kad komunistinis valdymas Lietuvoje ir nebuvo pasitraukęs. Jis dar labiau išgalėjo pastaruoju metu, kai į valdžias atėjo antrasis, komunistų bei jų palikuonių turtuolių ešelonas (Darbo partija). Prezidentas prabilo apie oligarchinį valdymą. Komunistinio valdymo santarvė su oligarchiniu – jau tikra grėsmė ne tik demokratijai, bet ir pačiai valstybei.

Demokratinio būdu išvalyti valdžią nuo ponų, tįjūnų ir padlaižių reikalinga pilietinė visuomenė. Tačiau tokios visuomenės ugdymas, formavimas ir

skatinimas veiklai buvo sąmoningai stabdomas (abejinguosius lengviau mulkinti, valdyti, iš jų naudą turėti), visuomenei primygtinai buvo peršama depolitizavimo (išpilietinimo) nuostata. Taip per penkiolika nepriklausomybės metų pilietinės visuomenės ugdymo ir formavimo procesas į priekį nepasitūmėjo, ką akivaizdžiai liudija prastėjanti valdžių kokybė. Kita vertus, didelė sąmoningės visuomenės dalis iš Lietuvos pasitraukė, jos įtaka šalies politiniam gyvenimui – nereikšmė. Ką daryti, ko imtis, nes, kaip sakoma, kol saulė patekės, rasa akis išės?

Dideliems darbams reikalingos didesnės pajėgos, iškilusios valstybei grėsmės suvokimas. Pavieniui, su mažomis, siaurų interesų, o ne tautai ir jos

valstybei svarbių idealų siekiančiomis visuomeninėmis organizacijomis bei partijomis į tikslą neateisime. Reikalinga talka. Tik visų patriotinių organizacijų, inteligentijos bei pavienių asmenų vienijimasis ir talka gali įveikti komunistinės kilmės oligarchinį valdymą, įteisinamą neteisingumą, teisinį nihilizmą, korupciją, į nužmogėjimą vedančius siekius būti valdžioje, kaupti pinigus ir turtus, gyventi malonumais visuomenės sąskaita. Talka jau reikalinga ne tik pilietinį sąmoningumą kelti, bet tam tikrose srityse pilietinį pasipriešinimą pradėti. Ne laužtuvais ir šakėmis, o pasipriešinimo priemonėmis, kokias yra išbandę ir gerų rezultatų pasiekę už Lietuvą labiau atsilikę šalys.

(“T.Ž.” 2005 m. gegužės mėn. Nr.9)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

III.

Tokie pavyzdžiai buvo išsiuntinėti į partijos miestų ir rajonų komitetus - norėta sudaryti visuotinio pasipiktinimo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimu įspūdį, taip pat “parodyti”, kad nutarimą atsiskirti nuo SSRS išprovokavo tik saujelė “ekstremistų - buržuazinių nacionalistų”.

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo priešininkų pastangas savotiškai apibendrino LKP “ant SSKP platformos” CK pirmasis sekretorius M.Burokevičius savo kalboje SSKP CK plenumo, vykusiam 1990 m. kovo mėn. 14-16 d. Maskvoje. Jis kalbėjo:

“Aš nežinau, koku keliu toliau eis mano Tėvynė - Tarybų Lietuva, kas laukia mūsų,

LKP ant SSKP platformos, bet vis dėlto noriu tikėti, kad mes gyvuosime, kad apginsime Lietuvos socialistinį kelią.

Lietuvoje dabar - politinė tragedija, nes konservatyviosios nacionalistinės jėgos, laimėjusios rinkimus į Respublikos Aukščiausiąją Tarybą, siekia pakeisti Tarybų Lietuvoje politinę santvarką, ignoruoja SSRS Konstituciją, priimtą 1978 m., o paskelbė, kad atkuriamas buržuazinės Lietuvos 1938 m. Konstitucijos galiojimas. Tai siekimas grąžinti Lietuvą 52 m. atgal - į buržuazinio konservatyvizmo, į prietarų ir tamsos laikus. [...]

Nacionalistinės konservatyviosios jėgos savo tikslų siekia sumaniai naudodamosi didelės dalies tautos nacionaliniais

jausmais. Tačiau Aukščiausioji Taryba neturi jokios teisės kalbėti visos lietuvių tautos, Lietuvos žmonių vardu, už jos deputatus tebsavo apie 41,2% visų rinkimo teisę turinčių rinkėjų. [...]

Analizuojant politinę padėtį Lietuvoje reikia pasakyti, kad separatistinės, nacionalistinės jėgos, užgrobios visas informacijos priemones - spaudą, radiją, televiziją, nesulaukė jokio vadinamosios savarankiškos LKP pasipriešinimo. Nėgana to, šios partijos vadovai, dangstydami pertvarkos idėjomis, iš tikrųjų ėmė remti separatistus, susiliejo su jais. [...] Manau, buvo galimybių užkirsti kelią ateiti į valdžią nacionalistinėms ir separatistinėms jėgoms. Tiesa, pareiškimų ir nu-

tarimų, smerkiančių nacionalizmą ir separatizmą buvo daug, bet nė vienas jų neįvykdytas. Tad tuo ir pasinaudojo antisocialistinės jėgos. Jos, pajutusios valstybės bei valdžios silpnumą, ir vykdė savo juodą darbą prieš pačią valstybę, prieš TSRS Ginkluotąsias pajėgas, organizavo akcijas, kad jaunimas netarnautų Tarybinėje kariuomenėje, siekia sukurti Lietuvoje nacionalinę kariuomenę ir ragina jaunimą stoti į ją. Sunku suprasti ir Lietuvos funkcionierius, kurie neigia Tarybų Lietuvos laimėjimus per pastaruosius 50 metų, būtent SSRS sudėtyje. Neigia visa, kas buvo tikrai gera, ir liaupsina visa, kas antitarybiška.

Keletas žodžių dėl 1940 m. Esmė ta, kad 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos kariuomenė, vadovaujama generolo Vinco Vitkausko, perėjo į liaudies pusę ir dalyvavo jos manifestacijose Kaune - laikinojoje sostinėje. Kartu buvo paralyžuota buržuazinė vyriausybė ir jos represinių organų veik-

la. 1940 m. birželio 17 d. konstituciniu būdu buvo sukurta Liaudies vyriausybė. Demokratizacijos procesai Lietuvoje nieko bendro neturi su buvusiais teisėtumo pažeidimais SSRS, su siekimais atkurti Lietuvoje santvarką, kokia ji buvo iki 1940 m.; Lietuvoje panaikinamas SSRS įstatymų galiojimas. Tai rodo Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimai. Aukščiausioji Taryba skelbia, kad Lietuva jau nepriklauso SSRS sudėčiai, panaikintas net pavadinimas - “Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika”. Dabar ji pavadinta “Lietuvos Respublika”. Ir ekonomikos srityje priimta daug įstatymų, prieštaraujančių SSRS įstatymams.

Manau, atėjo laikas imtis ryžtingų priemonių SSRS suverenitetui, SSRS valstybinei santvarkai apginti, SSRS saugumui ir teritoriniam vientisumui, Tarybų Lietuvos gyventojų teisėms, laisvėms, saugumui užtikrinti.

(Bus daugiau)

BUJOJA LITUANISTINĖ PROGRAMA KENT STATE UNIVERSITETE

Lituanistinė programa Kent State universitete (prie Cleveland, Ohio) buvo įsteigta 1970 m. a.a. šviesaus lietuvininko dr. Jono Cadzow, kaip dalis jo įsteigtos Ethnic Heritage programos.

Ilgus metus buvęs Ethnic Heritage programos direktorius dr. Herbert Hochhauser apibūdino susirinkusiems jo pirmtako dr. Jono Cadzow lituanistinį darbą, minėjo, kad Kent lituanistinės programos komiteto nariai: garbės narė Aurelija Balašaitienė, LR garbės konsulė Ingrida Bublienė, Antanas ir Teresė Kalvaičiai, dr. Jolita Kavaliūnaitė ir dr. Viktoras Stankus iki šiai dienai uoliai remia lituanistinę programą Kente, telkiant lėšas stipendijoms ir skleidžiant informaciją.

Dabartinis Etninės programos direktorius dekanas Timothy Moore pranešė, kad Kent lietuvių stipendijų fonde (su palūkanom) yra 168,000 dolerių. Iš palūkanų lietuvių kilmės studentui(ei) Kente skiriama iki 2000 dolerių metinė stipendija. Jie turi padėti kataloguoti lietuviškas knygas Kent bibliotekos lietuviškam rinkiniui ir parašyti vieną mokslinį darbą lietuviška tematika.

Šiuo metu Kente studijuoja šie stipendininkai: Lina Beržinskaitė, Vaiva Laniauskaitė, Katerina Mataitė, Ryan Misiūnas. O iš Australijos studentė Kristina Petraitytė pradės studijuoti šį rudenį (jos motina yra buvusi clevelandietė Loretta Nikštėnaitė).

Gražu, kad šventėje kartu dalyvavo studentų tėveliai: Ignas ir Teresė Beržinskai, dr. Marius ir Eglė Laniauskai, Petras ir Linda Matai, Romas ir Marija Misiūnai.

Dekanas Moore toliau minėjo, kad latvių stipendijų fonde yra 46,000 dolerių. Stipendininkai – Edvards Lange ir Kristaps Daukšs.

Dekanas įteikė Kent latvių programos pirmininkui generolui Vilmars Kukainiui ir Kent lituanistinės programos pirmininkui dr. Viktorui Stankui Kent universiteto žymenius už atliktą darbą.

Dr. Jolita Kavaliūnaitė susitarė su dekanu Moore atgaivinti lietuvių kalbos kursus Kente. Dr. Kavaliūnaitė taip pat prižiūrės ir padės studentam atlikti lietuvišką užduotį Kente.

Studentai, vadovaujant Ryan Misiūnui (talkinant Kęstučiui, Teresei, ir Antanui Kalvaičiams) įsteigs lietuvišką tinklalapį (web page) per Kent State universiteto kompiuterio tinklą.

Primintina, kad lietuviškų knygų rinkinys, lietuviški archyvai ir periodinės spaudos archyvai (įskaitant originalias Varpo ir Aušros laidas) yra atidari specialiems lituanistikos tyrinėjimams vasaros metu. Kente asmeniui skiriamas butas, maistas, ir finansinė parama iki 3 studijų savaičių.

Lietuviai studentai įstoję studijuoti Kente šį rudenį ir norintieji gauti lituanistinę stipendiją privalo užsiregistruoti

2005 m. gegužės 2 d. buvo paminėtos Kent State universiteto lituanistinės programos 35 metų ir latvių programos 25 metų sukaktys. Sėdi iš kairės: Kent latvių programos pirm. atsargos brig. gen. Vilmars Kukainis ir Kent lituanistinės programos pirm. dr. Viktoras Stankus. Stovi iš kairės: KSU stipendininkai Edvards Lauge, Kistaps Daukšs, Vaiva Laniauskaitė, dekanas Timothy Moore, Katerina Mataitė, Lina Berzinskaitė ir Ryan Misiūnas.

Antano Kalvaičio nuotr.

V. UŠACKAS RAGINA AMERIKIEČIŲ VERSLININKUS PASINAUDOTI VERSLO GALIMYBĖMIS LIETUVOJE

Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas ragina amerikiečių verslininkus pasinaudoti verslo galimybėmis sparčiai stiprėjančioje Lietuvoje. “Skubėkite pasinaudoti mūsų valstybės ekonomikos augimu, kuris kasmet siekia 6-9 proc. BVP ir yra vienas didžiausių

iki liepos 15-tos dienos, kreipiantis į Dean Timothy Moore, College of Arts and Sciences, Lithuanian program. 105 Bowman Hall, KSU, Kent Ohio 44242. (dėl bendros informacijos).

Norintiems padėti lietuviams studentams, lituanistinei programai Kente, prašomi aukoti “KSU Lithuanian Fellowship IncomeFund”, Tax I.D. no. 31-6402079.

Dr. Viktoras Stankus

455 mln. gyventojų turinčioje Europos Sąjungoje”, - metinėje Mičigano valstijos verslo konferencijoje Makinak saloje ragino ambasadorius. “Lietuvoje yra gerai išvystyta infrastruktūra, mokesčių našta yra mažiausia visoje ES, darbo jėga yra kvalifikuota ir nebrangi”, - pabrėžė V. Ušackas.

Birželio 2-4 dienomis vykstančios konferencijos dalyvius ambasadorius supažindino su Lietuvos pažanga per 15 nepriklausomybės metų ir atkreipė dėmesį, kad mūsų šalis pasižymi stabilia politine aplinka bei puikiais investicijų, prekybos ir turizmo galimybėmis. Diplomatas pažymėjo, kad amerikiečių verslininkai yra laukiami Lietuvoje - patikimoje JAV sąjungininkėje, kurią su šia valstybe sieja ypač šilti bei

artimi ryšiai ir bendros vertybės. Numatytas V. Ušacko susitikimas su Michigan valstijos gubernatore Jennifer M. Granholm. Konferencijoje Lietuvos diplomatas taip pat susitiko su “American Axle & Manufacturing Inc.” kompanijos įkūrėju ir vadovu Richard E. Dauch, kuris artimiausiu metu ketina investuoti vienoje iš Vidurio Europos valstybių.

Kasmetinę verslo konferenciją organizuoja Detroito prekybos rūmai. Joje dalyvauja Mičigano valstijos valdžios atstovai, per 1000 verslininkų, atstovaujančių vienoms didžiausių Michigan esančių kompanijų - “Verizon”, SBC, “Northwest Airlines”, “Ford Motor”, taip pat universitetų vadovai ir žiniasklaidos atstovai.

ELTA

Aleksas Vitkus 60 METŲ PO JALTOS VII.

Ta tvarka liko ta pati ir visiems posėdžiams.

Buvo 5 v.p. pietų. Stalinas, su tarp ūsų kyšančia uždegta cigarete atsistojo pirmas, pasveikino visus į Krymą atvykusius Rusijos draugus, ir pasakė, kad šios derybos turėtų būti vadinamos Krymo konferencija. Kaip šeimininkas, jis pasakė turįs teisę pasiūlyti posėdžio pirmininką – Franklin D. Roosevelt. Prezidentas dramatiškai lėtu žvilgsniu apžvelgė visą salą, bet ilgai nesakė nei žodžio. Pagaliau jis prabilo, dėkodamas už garbę, už šeimininkų puikų priėmimą, pabrėždamas, kad visi laukė kuo greitesnės karo pabaigos ir troško taikos. Stalinas su savo nesuvokiama veido išraiška stebėjo išblykusį FDR veidą, ir

tylėjo.

Čia pat prie didžiojo stalo, antroje eilėje, sėdėjo visų trijų delegacijų kariniai atstovai. Jie tuojau buvo pakviesti padaryti savo pranešimus apie naują frontų padėtį. Po to susidarė lyg ir kasdieninė tvarka: iš ryto susitinka kariškiai, per pietus – užsienio reikalų ministrai, kurie 4 v.p.p. raportuoja savo valstybių vadams. Plenarinė sesija kiekvieną dieną 5 v.p.p., o 9 val. vakaro – bendra ilgai trunkanti vakarienė, pilna kalbų ir tostų.

Buvo iš anksto sutarta, kad spaudos atstovų čia nebus. Nebuvo nei vieno oficialaus stenografo. Birse ir Bohlen, abu vakariečių vertėjai, po kiekvieno sakinio ar kelių, versdavo FDR arba Churchill

pasakymus į rusų kalbą, o sovietų vertėjas Pavlov – Stalino pasakymus rusiškai – į gana nesklandžią ir kapotą anglų kalbą. Tuo buvo nepatenkintas Anthony Eden, kuris būtų norėjęs daryti atvirkščiai, taip kad Pavlov visus pasakymus anglų kalba verstų į rusų, o Bohlen ir Birse, pasiklausę pasakymų rusų kalba, verstų juos į anglų. Atrodo labai logiška, nes vertėjai gimtąją kalbą juk visuomet geriau valdo negu išmoktąją. Būtų buvę mažiau nesusipratimų, bet Eden pasta-ba praėjo kaip nepastebėta.

Jau po pirmos dienos sesijos, vakarienes metu, Stalinas ir vėl tvirtino, kad ne visos, bet tik didžiosios valstybės turi teisę valdyti pasaulį, į ką Churchill atsakė šitaip: “O aš esu už žmonių teisę pasirinkti savo vadus, ir aš didžiuojuosi tuo faktu, kad mane mano tautiečiai bet kada gali išmesti iš valdžios”. FDR, tik ką neseniai

laimėjęs rinkimus, tylėjo. Per vakarienę Stalinas pasiūlė tostą “Už trejus valstybių vadus!”. Tostai tęsėsi, pagyvėjo kalbos. Churchill pastebėjo Stalinui, kad jo laukia ateinan-tys rinkimai. “Tai ko čia rūpintis”, - sakė maršalas, - “juk žmonėms reikia vado, ir kas gali būti geresnis vadas, kaip tas, kuris kraštą privedė prie pergalės?” “Pas mus ne taip”, - aiškino Churchill, - “pas mus yra dvi partijos, o aš priklausau tik vienai”, į ką Stalinas atkirto: “Viena partija yra geriau”. FDR dėstė, kad Winston visuomet mėgsta kalbėti apie anglų konstituciją, kas ten leidžiama, ir kas neleidžiama, o jos iš tikrųjų nėra. “Ir vis dėlto geriau nerašyta, negu rašyta konstitucija”, - jis aiškino Stalinui.

SKIRTINGI TRIJŲ DIDŽIŲJŲ TIKSLAI

Visi trys Didieji atvyko į konferenciją turėdami tris

skirtingus tikslus. FDR pirmaisiai norėjo išgauti iš Stalino pritarimą prisijungti prie prezidento labai mėgiamo ir stumiamo Jungtinių Tautų projekto, kuris, Roosevelt nuomone, įgalintų Ameriką negrįžti į po I-ojo pasaulinio karo ten atsiradusį izoliacionizmą, kai Amerika neįsijungė į tuomet susikūrusią Tautų Sąjungą. Antras dalykas, kuris labai rūpėjęs prezidentui, buvo Stalino pagalba kare prieš Japoniją. Kaip prisimena Averell Harri-man, buvęs Amerikos ambasadorius Sovietų Sąjungai ir dalyvavęs Jaltos konferencijoje kaip FDR patarėjas, Roosevelt jam sakęs, kad svarbiausias dalykas buvo gauti rusų pažadą prisidėti prie Amerikos kovos prieš Japoniją, o reikalai Europoje esą tokie komplikuoti, kad jis norėtų juos palikti spręsti kitiems, išskyrus vieną – pergalę prieš Hitlerį ir Vokietijos patvarkymą po laimėto karo.

(Bus daugiau)

CLEVELAND, OH

KELIAS TOLIMAS,
BET MIELAS...

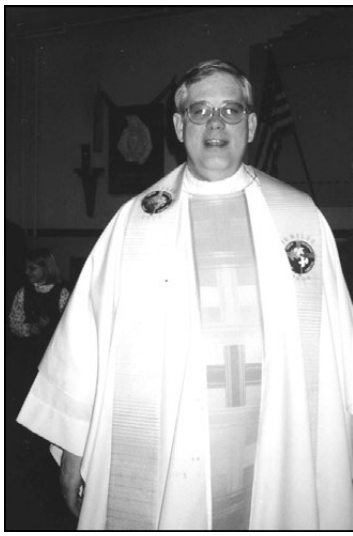
Gegužės 1 d. buvo 25 metai, kai kun. Juozas Bacevičius atvyko į Clevelandą Šv. Jurgio parapijon. Nuo 1980 m. gegužės 1 d. iki gruodžio 23 d. jis buvo klebono padėjėjas. 1980 m. gruodžio 23 d. buvo paskirtas administratorium iki 1988 m. rugpjūčio 11 d., kai tapo vyskupo paskirtas klebonu. Daug kas įvyko per tuos 25-rius metus. Mes visi kartu juokėmės ir kartu verkėme. Daugelis mus paliko mirdami ir daug įsijungė mūsų tarpan arba gimė į mūsų bendruomenę. Buvo sulaukta daug iššaukimų, kuriuos sugebėta pasitikti. Besidairant parapijoje – atrandami seni pastatai, kuriems reikės daug pataisymų. Žvilgsnis į mus pačius rodo, kad mes pasenome ir mažiau mūsų liko negu 1980 m. buvo. Tačiau aš tikiu, kad mes laikomės kartu todėl, kad turime mūsų Parapijos viziją. Mes tebesame pilna tikėjimo bendruomenė, kuri susirenka melstis ir mes dalinamės mūsų tikėjimu tarnaudami mūsų kaimynams. Mūsų globos programos – padėti vargšams tebetęsimos. Mūsų buvimas prie Superior Avenue yra išpareigojimo ženklas ne vien pagal Katalikų parapijos Bažnyčios idealus, bet kaip mūsų išpareigojimas mūsų miestui. Mes tebežvelgiame ateityn ir matome didesnius iššaukimus. Jei mes sugebėjome juos pasitikti praityje – esu tikras, kad mes juos pasitiksime ir ateityje. Metų metais daugelis parapijoje man dėkojo, kad tebesu čia. O dabar mano eilė Jums visiems dėkoti, teikiant man progą čia – Šv. Jurgio parapijoje tarnauti Bažnyčiai. Tai buvo ir tebėra mano privilegija tarnauti Jums klebono pareigose.

Šis tekstas – klebono žodis Šv. Jurgio parapijos biuletenyje gegužės 8 d.

ŽIŪRĖKIT, TOLI LAUŽAS
LIEPSNOJA...

Mūsų padangėje visokių pavasarių sulaukiam, kartais su darganomis ir sniegu. Clevelando skautijai tai buvo 55-tas pavasaris, kada gegužės 23 d. pirmadienį jie atvyko iškylon North Chagrin Metroparko giraitėn.

Iškyla buvo pradėta Neringos ir Pilėnų tuntų bendra sueiga pievoje prie Ažuolo Lapo pastogės – vienetų pranešimais ir žalių tuntų vėliavų inešimu. Ir vėl mažyliai pra-

Kun. Juozas Bacevičius

nešė adjutantams. Tokias apeigas su mieliais prisiminimais stebiu nuo 1932 metų Kaune. Skautiškai papročiai tebetęsimi.

Skautiškos veiklos metams baigiantis, Neringos tunto skautės įžodį davė ir geltonais kaklaraiščiais papuoštos – Kaja Kijauskaitė, Sara Verbyla ir Ugnė Vucianytė. Liepsnelių būrelio narė – Gustė Kuzaitytė tapo perkelta į jaunesniųjų skaučių kandidatės, o jaunesnioji skautė Indrė Jurgelaitytė tapo skaučių kandidate. Aušrinės draugovės skautės – Monika Čepulytė, Giedrė Miliutė, Eglė Širvinskaitė ir Julija Totoraitytė pakeltos į prityrusių skaučių kandidatės.

Už rūpestingą sueigų lankymą, nepraleidus nė vienos sueigos, pagerbtos – Kaja Kijauskaitė, Neris Klimaitė, Sofija Martin, Alena Miškinytė ir Izabelė Rubinski. Pagirtos tik vieną sueigą praleidusios – Monika Juodišiotė ir Giedrė Milutytė.

Neringos tunto tuntininkė skt. fil. Virginija Juodišiotė Rubinski ypatingą padėką pareiškė tunto vadijai – už šypsenas ir darbą.

Pilėnų tunte Lietuvių Skautų Brolijos Vyriausio Skautininko įsakymu jaunas Pilėnų tunto vadovas sl. Alvydas Civinskas tapo apdovanotas Pažangumo žymeniu. Tuntininkas v.s. Remigijus Belzinskas įteikė jam tą žymenį, linkėdamas daug mielų dienų žengiant pirmyn ir aukštyn skautiškuoju keliu.

Prityrusių skautų kandidatei davė prityrusių skautų įžodį – Saulius Gruzdis ir Valentinas Gruzdis. Jiems buvo užrišti vyšniniai kaklaraiščiai.

Šiais veiklos metais uoliausi sueigų dalyviai buvo vilkikai – Kovas Kijauskas, Rimas Mockapetris ir Aras Klimas, skautai – Laimis Belzinskas ir Tadas Taraškevičius, ir prityręs

skautas Saulius Gruzdis. Jie pasveikinti už pagirtiną sueigų lankymą.

Pilėnų tuntininkas v.s. Remigijus Belzinskas vasarai ateinant palinkėjo Neringos t. sesėms ir Pilėnų t. broliams smagių vasaros atostogų, kviesdamas visus dalyvauti vasaros stovyklose ir iškylose. O rudenį vėl susitiksime vienetų sueigose.

Ažuolo Lapo pastogėje pasivažiota atsivežtais užkandžiais ir vaisvandeniais. Ugniakurės užkurtas laužas, su skaučių nuotaikingai pravesta programa, kurią visi lydėjo su katutėmis. Tolyn skambėjo jų dainos. Vėl išėjome pievon, kur rate rankomis susiėmę užbaigėme iškylą tradicine – Ateina naktis...

1958 metais Michigane dalyvavome IV-je Tautinėje Stovykloje, kur dainavome: *“Laužai liepsnoja vakaruos, Pietuose, šiaurėj ir rytuos, Nuo jų lietuviška daina Aplėks pasaulį keldama.”*

Ir štai po tiek metų ta skautiška daina daugelyje žemynų skamba. Ir mes tebeiname pagal šios dainos žodžius – tad augime skautiška lietuviška dvasia!

JURGINĖS PADANGĖJE

Gegužės 8 d. Jurginė atšventė Motinos dieną. Už gyvas ir mirusias motinas kun. J. Bacevičius aukėjo šv. Mišias. Mišiose dalyvavusios motinos buvo apdovanotos gvazdikais, o po pamaldų parapijos tarybos vyrų pavaišintos priešpiečiais.

Gegužės 14 d., šeštadienį, 2:00 val. p.p., automobilių aikštėn prie Šv. Jurgio bažnyčios triukšmingai suvažiavo virš 100 motociklistų metiniam palaiminimui. Klebonas kun. J. Bacevičius laimino juos pašlakstydamas ir linkėdamas jiems saugių ir laimingų kelionių šią vasarą.

Birželio 19 d. sekmadienį Jurginė švęs Tėvo dieną Mišiomis ir priešpiečiais salėje.

50 m. vedybinių sukaktuvių Mišios bus aukojamos liepos 31 d., sekmadienį, 2:00 val. p.p., Šv. Jono katedroje. Tos poros, kurios susituokė 1955 m. yra kviečiamos į šią šventę. Norintieji dalyvauti šiose apeigose, prašomi kreiptis į kleboną kun. J. Bacevičių. Registracija yra privaloma.

Pradedant atostogas, daugelis planuoja vasaros užsiėmimus, kurie gali juos attraukti nuo parapijos veiklos. Iš kelionių sugrįžę nepamirškite įteikti praleistų savaitių aukas. Ilgesniam laikui iškeliuojantieji yra prašomi paštu atsiųsti klebonijon jų aukas. Nelaimei, parapijos išlaidos negauna atostogų.

Gerardas Juškėnas

CHICAGO, IL

Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyrius kiekvienais metais ruošia gegužinę į kurią sutraukia didelį skaičių dalyvių. Šiais metais gegužinė bus lie-

pos 17 d. sekmadienį, Ateitininkų namų gražiamame ažuolynė, 12690 Archer Ave., Le-monte. Maloniai prašome visus tą dieną rezervuoti ir gegužinėje dalyvauti.

Stasys Džugas

ST. PETERSBURG, FL

PAMINĖTA MOTINOS
DIENA

Gegužės 8 d., sekmadienį, Šv. Vardo bažnyčioje lietuviškų pamaldų metu Šv. Kazimiero Misijos vadovas kan. Bernardas Talaišis savo pamoksle pasveikino visas mamas ir močiutes, suminėdamas jų didžiulę įtaką vaikams ir šeimoms. Prieš Mišias jis įteikė dalyvaujančioms motinoms po gėlę. Mišių metu giedojo vyrų vienetas. Po pamaldų į klubo salę susirinko virš 200 asmenų, kur buvo paruoštas stalas pavaišinti atsilankiusias motinas ir močiutes. Pirmininkė Angelė Karnienė pasveikino dalyvaujančias motinas ir pakvietė Alvitą Kerbelienę, kuri padeklamavo Pauliaus Stelingio eilėraštyje “O Motina”. Pavalgius pietus, buvo speciali programa, atliekama svečių iš New Haven, Conn., kurie tą savaitę buvo atvykę į JAV LB Floridos Apygardos suvažiavimą. Svečių vadovė Sigita Šimkuvienė pasveikino motinas, pasidžiaugė vietine lietuvių veikla ir vadovavo programai, kurioje girdėjome skambinimą fortepijonu, dainas, matėme pramoginį šokį ir gražiai svečių atliekamus tautinius šokius. Dalyvaujančios mamos ir kiti popietės dalyviai ilgai plojo svečiams, o klubo pirmininkė Angelė Karnienė jiems išreiškė ypatingą padėką už norą pabendrauti su floridiškiais.

MINĖSIME GEDULO
IR VILTIES DIENĄ

Birželio 12 d., sekmadienį, Lietuvių klubo popietėje bus paminėta Gedulo ir Vilties diena. Paskaitą skaitys Šv. Kazimiero Misijos vadovas kan. Bernardas Talaišis. Kviečiame visus tautiečius atsilankyti ir prisiminti liūdnąsias mūsų tautos dienas.

NUOSTABI LIETUVOS
DUKTERŲ VEIKLA

Balandžio mėn. 28 d. Lietuvos dukterų draugijos St. Petersburgo skyriaus metiniame susirinkime buvo sudaryta 2005 metų skyriaus valdyba. Dalis valdybos narių sutiko pasilikti dar vieneriems metams, bet, dviem atsisakius, buvo rasta naujos.

Šių metų valdybą sudaro: pirmininkė Elena Jasaitienė, vicepirmininkės Gražina Viktorienė ir Prima Vaškeliene, sekretorė Alvida Kerbelienė, išdininkė dr. Birutė Kasparavičienė ir narė Genovaitė Osinskienė.

Susirinkime buvo pasidžiaugta sėkmingai praėjusiais skyriaus veiklos metais ir finansine parama, pasiūsta į Lietuvą. Į naujų narių eiles įsirašė 4, mirė viena. Pirmininkė dėkojo visoms, prisidėjusioms darbu ruošiant metinę vakarienę, kuri praėjo gražiai ir sėkmingai su vietinėmis jėgomis surengta programa. Naujoji valdyba stengsis ir toliau ieškoti naujų, pagalbos reikalingų asmenų Lietuvoje ir juos sušelpiti. Kadangi susirinkime buvo iškelta mintis paskelbti, kas ir kokia suma buvo sušelpiti, tai žemiau duodame pašalpas gavusiųjų sąrašą, kad būtų visiems žinoma, ką mes remiame. Šalpos aukos buvo išsiųstos ar išvežtos į Lietuvą tarp 2004 m. vasario mėn. – 2005 m. balandžio mėn.

Po 1000 dol. dr. Tumėnienės vaikų reabilitacijos centrui Kaune; Tremtinių grįžimo fondui Vilniuje; Lietuvių namai – tremtinių vaikų mokyklai Vilniuje; “SOS Lietuvos vaikai” Klaipėdoje; Vilkaviškio lopšeliui-darželiui “Pasaka”.

750 dol.: Švėkšnos sanatorinei int. mokyklai.

Po 500 dol. Laikinos vaikų globos namams Vilniuje; Dr. Tumėnienės vaikų reabilitacijos centro mokyklai Kaune; (Nukelta į 10 psl.)

Balsingos Nerigos tunto skautės prie laužo Ažuolo lapo pastogėje.

G. Juškėno nuotr.

**LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis abejoja, ar sutartis dėl Konstitucijos Europai bus išsaugota, tačiau naujos derybos dėl Europos Sąjungos efektyvaus veikimo Lietuvai esą bus palankios. "Mažai tikėtina, nors ir girdimi didelių valstybių balsai, kad galbūt pavyks išsaugoti Konstituciją. Greičiau bus bandoma išsaugoti ne patį dokumentą, o esminius, principus, kurie leistų padidinti ES efektyvumą", - "Žinių radijo" laidoje "Apskritasis stalas" kalbėjo A. Valionis.

Prancūzai ir olandai referendumuose nepritarė ES Konstitucijai. Toks jų sprendimas, ministro tvirtinimu, "be jokių abejonių, atsilieps ES plėtrai, nes Turkijos narystė bus nutolinta, o perspektyvos Ukrainai ir Moldovai bus sunkesnės". Tačiau, pasak jo, tai buvo ne pasipriešinimas ES Konstitucijai, o šalių vidaus priežastys. Klaidinti esą galėjo ir tarptautinės sutarties pavadinimas. "Jei sudėsite visas priežastis į vieną sąrašą, dėl ko jie balsavo prieš, nesuprasite, ką reikia taisyti Konstitucijoje, nes apie ją niekas ir nekalba. Tai vidinės priežastys. **Žodis "konstitucija" galbūt daug kam sumaišė protus**, kadangi konstitucija yra valstybės požymis. Čia yra tarptautinė sutartis, sudėtingas, daugiau nei 400 straipsnių tekstas", - sakė A. Valionis. Laidoje dalyvavusio Užsienio reikalų komiteto nario liberalcentristo Armino Lydekos nuomone, ši ES Konstitucija paprastiems žmonėms asocijuojasi su federacija, nacionalinio identiteto praradimu.

A. Valionio manymu, ES Konstituciją galima lyginti su Baudžiamuoju ar Civiliniu kodeksu, kurių "teisinių tekstų normalus žmogus iki galo suvokti negali" ir todėl jo interesams teismuose atstovauja advokatai. Tad ir ES Konstitucija, diplomato žodžiais, yra ne referendumo, o nuolatinio ir ilgo mokyimo reikalas. Birželio 16-17 dienomis vyks Europos vadovų tarybos susitikimas, kuriame ketinama tartis, ar įmanoma išgelbėti strigti pradėjusį ES Konstitucijos ratifikavimą. Į šį susitikimą, A. Valionio teigimu, Lietuva nuvažiuos pasiruošusi, ir "jeigu iš tikrųjų bus deramasi dėl naujos tvarkos ES, kuri mažiau tikėtina, ar dėl naujų elementų Konstitucijoje, mes būsim žymiai geresnėje situacijoje - mes būsim ES nariai". Rengiant Sutartį dėl Konstitucijos Europai Lietuva dalyvavo kaip šalis kandidatė. Ją Lietuva su kitomis ES narėmis pasirašė praėjusių metų spalio pabaigoje Romoje, o Seimas ratifikavo lapkritį.

Lietuvoje viešintis "Gazprom" valdybos pirmininkas Aleksej Miler kol kas vengia tiesaus atsakymo į klausimą, ar "Gazprom" numato didinti dujų kainas Lietuvai, tačiau netiesiogiai užsimena apie tokią galimybę. "Kaina turi būti teisinga ir vartotojui, ir gamintojui. Bendra pasaulinė tendencija - žaliavų kainos auga. Bet mūsų politika ir Lietuvos, ir visų Baltijos šalių atžvilgiu visuomet buvo pasverta ir konstruktyvi, ir šiandieną čia kainos mažesnės nei kitose Europos šalyse. Mes labai vertiname tuos partneriškus santykius, kurie yra susiklostę čia su Lietuvos vartotojais, ir ne mažiau svarbu, **kad mes esame "Lietuvos dujų" akcininkai**. Todėl manau, kad mūsų politika formuojant dujų kainas bus labai gerai pasverta", - po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi žurnalistams sakė A. Miler. Pasak jo, "Gazprom" pirmiausia suinteresuota tuo, kad dujų vartojimas Lietuvoje augtų. Paklaustas, ar "Gazprom" gali palikti galioti dabartines dujų kainas, A. Miler vėl priminė pasaulines žaliavų kainų augimo tendencijas bei tai, jog ir pačioje Rusijoje dujų kainas pramonei ketinama didinti. Jo teigimu, sprendimai dėl dujų kainų gali būti priimti trečią ar ketvirtą metų ketvirtį.

"Gazprom" yra vienintelė bendrovė, tiekianti dujas Lietuvai, kuriai šiemet reikės apie 3 mlrd. kubinių metrų gamtinių dujų. Įmonei priklauso 37,1 proc. šalies dujų transportavimo ir pardavimo bendrovės "Lietuvos dujos". Ši įšivėlė į teisinius ginčus su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (VKEKK), kuri esą nustatė per mažą aukščiausią bendrovės parduodamų dujų kainos ribą.

A. Miler taip pat patvirtino, jog savo veiklą plečiančią bendrovę "Gazprom" domina ir naftos verslo įmonės, todėl neatmestina galimybė, jog "Gazprom" taip pat domėsis galimybe iš "Jukos" pirkti "Mažeikių naftos" akcijas. "Gazprom" planuoja tapti viena iš vadovaujančių pasaulio energetikos rinkoje, tapti ne tik dujų kompanija, bet ir naftos bei elektros energetikos bendrove. Todėl mus domina naftos verslo įmonės. Jis sakė informavęs ir premjerą Algirdą Brazauską apie "Gazprom" ketinimus plėstis ir imtis naftos verslo.

Latvijos ministras pirmininkas Aigars Kalvītis pabrėžė, jog Latvija dabar nori kalbėtis su Rusija, kad išspręstų klausimą dėl sienos sutarties, bet pažymėjo, jog atsižvelgiant į Latvijos įstatymus, padaryti tai greitai neįmanoma.

Nacionalinio saugomo ir gynybos komiteto pirmininkas Alvydas Sadeckas,dešinėje, birželio 3 d. LR Seime susitiko su Kroatijos gynybos ministru Berislav Rončević. *Linos Žilytės nuotr.*

ES IR JAV SURENGĖ DERYBAS

Washington, DC, birželio 3 d. Jungtinės Valstijos ir Europos Sąjunga, nepaisydamos bloką kėčiančios krizės dėl siūlomos naujos konstitucijos, Vašingtone pažadėjo tęsti glaudų bendradarbiavimą tarptautiniais klausimais.

JAV valstybės sekretorė Condoleeza Rice ir ES vadų trejetas, komentuodami pasibaigusias derybas, nebuvo linkę sureikšminti prancūzų ir olandų nepritarimo bloko konstitucijai poveikio transatlantiniams santykiams. "Mes suprantame, kad tai buvo sudėtingas laikotarpis ir kad prieš žengiant toliau bus tam tikras apmąstymo laikas, - sakė C.Rice per spaudos konferenciją. - Tačiau mes ir toliau tikimės, kad Europa žvelgs už savo sienų, ne tik į vidų".

C.Rice patvirtino JAV paramą stipriai Europai bei priminė, kad transatlantinių sąjungininkų laukia visa paletė įvairių tarptautinių klausimų, įskaitant taiką Artimuosiuose Rytuose, Irako problemas bei įtariamą Irano branduolinę programą. "Mes esame tikri, jog ši partnerystė tęsis ir plėtosis, kad būtų panaudota didiems tikslams, - sakė C.Rice. - Mūsų laukia dar daug dalykų ir mes tęsime savo darbotvarkę".

Šiuo metu ES pirmininkaujančio Liuksemburgo užsienio reikalų ministras Jean Asselborn, ES užsienio ir saugumo politikos koordinatorius Javier Solana bei užsienio ryšių komisarė Benita Ferrero-Waldner 25 šalių bloko vardu skelbė panašius pažadus.

Ukraina atnaujina zenitinių raketų šaudymo pratybas virš Juodosios jūros. 2001 m. spalio 4 dieną virš Juodosios jūros katastrofą patyrė Rusijos oro kompanijos "Sibir" keleivinis lėktuvas Tu-154, skridęs Tel-Avivas-Novosibirskas. Tyrimo metu nustatyta, kad lėktuvą netyčia numušė raketa, kuri pratybų metu buvo paleis-

"Kai kurie žmonės teigia, kad dabar mes įklimpsime į savo vidaus krizę užsienio politikos sąskaita, - sakė žurnalistams B.Ferrero-Waldner. - Galiu jums pažadėti, kad taip nebus".

J.Asselborn pripažino, kad "Europai kilo šiokių tokių abejonių" po pusės šimtmečio pastangų skatinti integraciją visame žemyne. Tačiau jis tvirtino, kad ne viskas prarasta, ir kad konstitucijos ratifikavimo procesas tęsis.

"Šios dvi šalys (Prancūzija ir Nyderlandai) nei paneigė, nei atsižadėjo Europos. Veikiau panašu, kad ji liko nesuprasta, - sakė jis. - Aš toliau optimistiškai manau, kad mums pavyks pakeisti šias neigiamas tendencijas".

C.Rice pranešė, jog ministrai aptarė įvairius klausimus, įskaitant reformas Artimuosiuose Rytuose, Izraelio ir palestiniečių taikos derybas, padėti Sudane, Irano branduolinę programą bei artėjančią konferenciją dėl Irako atstatymo.

Tačiau jei pareigūnai viešumoje slėpė bet koki nerimą, JAV laikraščiai gerokai niūriau vertino ES ir JAV bendradarbiavimo artimiausioje ateityje perspektyvas, nors jis jau buvo pradėjęs atsigauti po nesutarimų dėl karo Irake.

The New York Times rašė, jog referendumai Prancūzijoje ir Olandijoje palaidojo ES konstituciją. "Krizė gali paralyžiuoti pastangas plėtoti bendrą užsienio politiką ir paskatinti euro kritimą", - teigė laikraštis.

RUSIJA, INDIJA IR KINIJA STEIGIA ANTITERORISTINĘ SĄJUNGĄ

Trys galingiausios Azijos valstybės - Rusija, Kinija ir Indija - birželio 2 d. ėmėsi steigti strateginį aljansą kovoti su tarptautiniu terorizmu, narkotikų prekyba ir kitais iššūkiais.

Trišaliu Maskvos, Pekino ir ta iš poligono Kryme. *Reuters*

The Washington Post referendumus pavadino "nauju smūgiu kampanijai dėl plačios įtakingos 25 šalių sąjungos, kuri galėtų atsverti net ir JAV ekonominę bei politinę įtaką".

The Washington Times tvirtino, kad konstitucija priartina bloko "tirpimą", o *The Wall Street Journal* skelbė, kad olandai sudavė jai "naują, galbūt mirtiną smūgį".

Aukštas Valstybės departamento pareigūnas, nenorėjęs skelbti pavardės, pripažino, kad ES savo ne visada sklandžiai besiplėtojusioje istorijoje veikiausiai artėja prie naujo "neveiklumo laikotarpio".

"Manau, kad Europos vadovybei reikės prisiminti svarbiausius Europos Sąjungos tikslus ir nepamiršti visų gerų jos pasiekimų, - teigė pareigūnas. - Gal ateis laikas, kai Europos lyderiams reikės siekti suartėjimo su Europos visuomene".

Vidiniai sunkumai ES ištiko tuo metu, kai blokui pavyko pasiekti įtakingesnio vaidmens Jungtinių Valstijų remiamose tarptautinėse iniciatyvose. ES dalyvauja diplomatiniam ketverte, kuris padeda siekti taikos tarp Izraelio ir palestiniečių. Trys ES valstybės ėmėsi iniciatyvos įtikinti Iraną atsisakyti savo įtariamų branduolinių ginklų siekių. ES ir JAV taip pat bendradarbiauja Afganistane. Šį mėnesį jos kartu rengia konferenciją Irako klausimais, be to mėgina derinti pozicijas dėl Kinijos, reformų Artimuosiuose Rytuose bei buvusioje Sovietų Sąjungoje.

New Dely bendradarbiavimu yra suinteresuotos visos šalys, o tai teigiamai veikia tarptautinę situaciją", - sakė Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov, Vladivostoke susitkęs su kolegomis iš Kinijos ir Indijos - Li Zhaoxing ir Natwar Singhu. *ELTA*

Lionginas Paškus

SIAUBO NAKTIS...

Tą siaubingą 1941-ųjų birželio 14-ios naktį,
Kai žmonės ilsėjosi po dienos darbų,
“Raudonieji budeliai” gavę Stalino įsakymą,
Traukė iš lovų suaugusius ir mažus vaikus.

Ir dundėjo sunkvežimis po sunkvežimio,
Iš Lietuvos miestų, miestelių ir kaimų,
Prigrūdę nekaltų vaikų, suaugusių,
Senelių, ligonių ir nėsčių moterų...

Atvežę į geležinkelio stotis,
Visus varė į gyvulinius vagonus.
Neprileido draugų, nei artimųjų,
Jiems įduoti, nors mažo kepaliuko duonos...

Budeliai negirdėjo ir nenorėjo matyti,
Verksmo moterų ir klyksmo vaikų.
Jie nedavė lašo vandens ištroškusiems,
Ir visai neatjautė sergančių žmonių...

Ir šalonas po šalono pradėjo riedėti,
Vis tolyn ir tolyn nuo gimtų namų,
Į tolimo šaltojo Sibiro taigas,
Jokios kaltės, neturinčių žmonių...

UŽDARIUS KAIMO MOKYKLAS, SUNYKS
MAŽOSIOS LIETUVOS PAVELDAŠ

Uždarant Klaipėdos krašto mokyklas sprendžiamos švietimo problemos, tačiau M. Lietuvos kultūros ir paveldo išsaugojimas, kaimo bendruomenių interesai - ignoruojami. Taip spaudos konferencijoje “Uždaromos kaimo mokyklos pakeis viso krašto ekonominį, socialinį, kultūrinį gyvenimą” teigė Klaipėdos krašto kultūros žmonės. Istorikai stebisi, kad, Rusijos imperijos invazijos paminklas - geležinkelio Peterburgas-Kaunas ruožas yra valstybės saugomų objektų sąrašė, o Klaipėdos krašte vokiečių statytos mokyklos uždaromos, privatizuojamos, grobstomos ir niekas neatsako. **LGITIC**

Keturiasdešimt trečiasis “Dirvos”
NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2005 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:
“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija – 500 JAV dolerių,
Antroji premija – 300 JAV dolerių

*Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia
paprasta balsų dauguma.*

Birželio 1 d. minint Tarptautinę vaikų gynimo dieną Lietuvos Seimo galerijoje pristytas UNICEF ir Tarpparlamentinės sąjungos leidinys “Vaiko apsauga. Vadovas parlamentarams”. *Linos Žilytės nuotr.*

Doloresa Kazragytė

LXVI

BRANGŪS ŽMONĖS

Kai mūsų žemelė jau kvepėjo rudeniui, miškai dalino graudų ir santūrų atsisveikinimą, pradėjo kamuoti nuojauta: reikia eiti prie pabaigos, reikia “Kasdienybės rožinį” nutraukti. Viskas turi pradžią ir pabaigą. Nepratęsi, nepriekelsi, neįkvėpsi gyvybės tam, kas turi pasibaigti.

Kiekvieną dieną, dar vis tęsdama “karoliukų istorijas”, kartočiau sau: “Užteks, gana, nedaryk nieko priverstinai; klausykis širdies. Ji priima “signalus” iš Ten, kur tavo protas neįstengia nuskristi”. Širdis sako: atėjo laikas atsisveikinti.

Bet kokius žodžius surasti atsisveikinimui? Ką bepasakyti? Kaip prisipažinti? Kuo atsidėkoti? Ką palinkėti? Ką dar dovanoti?

Ak, sunku rašyti tą paskutinį laišką Jums, mielieji. Nemaniau, jog bus taip sunku. Rodos, visos mintys, žodžiai, jausmai “išgaravo”. Už lango tamsu, šviečia lempa, Pikis, ne, tiksliau, Rasis (toks Pikio tikrasis vardas) snaudžia, o aš kankinuosi... Žinau, kad taip bus ir rytoj, ir poryt... Kad niekada neparašysiu tokio atsisveikinimo, kokio norėčiau. Jūs vis tiek būsite nusivylę, kada berašyčiau... tą paskutinį “karoliuką”, paskutinę malda, paskutinę istoriją...

Iš tikrųjų, keista istorija. Mano istorija. Ak, brangieji, kokia aš Viktorija? Esu blogesnė, kvailesnė, piktesnė, žemiškesnė negu Viktorija. Mano neišsipildę troškimai save tobulinti, keisti bent šiek tiek išsipildė Viktorijoje: ji turi humoro jausmą, komunikabilumą, toleranciją, sutvarkymą, gailestingumą, žodžiu, visko daugiau negu aš pati. Grįžtu prie tos keistos istorijos.

Iš tikrųjų buvau “bedarbė” tuo metu. Iš tikrųjų buvau susirūpinusi, kaip reikės pragyventi vasarą iš algos, jei voveraitės kaime bus labai nupigintos, iš tikrųjų optimiz-

mas buvo beišsenkantis, kai... Paskambino “Kauno dienos” žurnalistė Virginija Skučaitė (aš jos nepažinojau). Ji rašydavo apie pamestus, laikinai priglauptus šunelius ir, sužinojusi, kad Rudis irgi iš tų pamestų, per likimo malonę atsidūręs pas mane, norėjo parašyti interviu su Rudžiu... t.y. su manim apie Rudį.

Atėjo Virginija su savo fotoaparatu. Rudis, mano nuostabai, priėmė vizgindamas uodegą (ir jis trokšta garbės!). Kalbamės. Pasakoju Rudžio “nuotykius” ir t.t. Išsekus Rudžio temai, šiaip kalbamės apie nelengvą gyvenimą. Virginija sako:

- Ar nenorėtumėt *Kauno dienoje* ką nors rašyti, gal net savo rubriką turėti? Ir finansiskai sau pagelbėtumėt...

- O! Ne! Ne. Ką aš galiu rašyti? Aš ne rašytoja. Mano tos dvi knygos paprasčiausia išpažintis... apie save... per save... Tai ne rašymas...

- Pagalvokit, - trumpai taria Virginija. Skvarbiose akyse pamačiau kažkokius gudrius žiburiukus.

Vartaliojuos nebeužmigdama. Nerimstu kitą dieną. Prie pieno kioskelio dėdulis su sportbačiais spiria Rudžiui. Parėjusi aprašau tą įvykį.

Ir prasideda. Kitą naktį man prieš akis rožančiaus karoliukai – įvaizdis vienodų ir nepakartojamų dienų... Gyvenimo karoliukai... Kaip “Sveika Marija”... Ir dar nusprendžiau neskelbti savo pavardės, nekaišioti jos kas savaitę. Pasislėpti. Dingti. Nebūti. Kodėl Viktorija? Nežinau. Filmo, kurį garsinau, herojės vardas buvo Viktorija. Ta aktorė man labai patiko. Kitą dieną parašiau naują istoriją parduotuvėje. Nunešiau tuos rašinius mielai, švelniai žurnalistei Daliai Juškienei. Dar keli pokalbiai telefonu, dar šiokie tokie patarimai... Ir prasidėjo “Vik-

torijos laiškai”.

Aš labai dėkinga šioms žavioms moterims – Daliai ir Virginijai, ir *Kauno dienai* už paslapties saugojimą, už nuoširdumą, už pagalbą, už padaršinius. Visą gyvenimą prisiminsiu tuos du metus, tą gražų laiką, kai kišdavau voką su laiškais po durimis (jei nieko nebūdavo) ir žinodavau, kad kažkas laukia trečiadienio, kad kažkas skaitys ir gal ras krislelį to, ko jam reikia. Dėkoju Dievui už tą malonę, kad viskas vyko taip, neplanuojant, nesiruošiant. Tiesiog buvo taip, kaip buvo.

Ak, brangieji mano skaitytojai! Kokia būdavau laiminga, kai p. Dalia paskambindavo ir pranešdavo, jog yra laiškų: žmonės skaito, laukia mano “karoliukų”. Pati stebėdavausi, kad viskas vyksta tartum savaime. Juk daugelis istorijų gimdavo tiesiog iš nieko: išgirsta replika, šmėstelėjęs veidas, dialogo nuotrupa, negeros ar geros akys, išmeigtos į mane, senutė gatvėje ar autobusų stotyje... ir atsirasdavo gyvenimas. Kai kurios istorijos labai autentiškos, dar kitos – mano pačios kelionės, vaikystės prisiminimai, mamos pasakojimai. Ak, visko neišaiškinsiu, nes pati kartais nesuprasdavau, iš kur atsirasdavo siužetas, įvykiai, žmonės, kuriuos aprašydavau. Viena aišku – tai ne mano nuopelnas. Kažkas taip norėjo, diktavo, reikalavo ir... rašiau.

Žinau dar, kad mylėjau Jus visus, kad jutau ryšį, bendravimą, jaučiau, jog esu truputį reikalinga, laukiama, ir buvau laiminga. Dėkui Jums, brangiausieji žmonės, už gerus laiškus, už tai, kad buvome kartu.

Nebežinau, nei kaip užbaigti, nei ką dar pasakyti. Kartais, kai nebegaliu nei melstis, nei galvoti, nei tikėti, nei netikėti, kai būna labai sunku, arba atvirkščiai – širdis “sprogsta” iš džiaugsmo (gamtoje!), žiūrėdama į dangaus begalybę kartojau Dievui, Kūrėjui, Išganytojui, Amžinam Gyvenimui tik du žodžius: “Meile mano! Meile mano!”

Tad ir atsisveikinant Jums nieko nebegaliu ištarti tik: “Mylėjau Jus. Myliu. Dėkoju”. Ir dar, dar begaliu parašyti, palinkėti: būkite kiek įstengiate laimingi. Ieškokite ir raskite kuo daugiau džiaugsmo akimirkų.

Sudie! Ir dar, ir dar... (gal tai neatrodys kvaila?) kaip Džonatanas Žuvėdra noriu ištarti atsisveikinant: “...aš paprasta žuvėdra. Bet labai norėjau skraidyti!”

Laimingo skrydžio Tau, mano brangus Bičiuli!

Tulpė prie Rockefeller (Cleveland, OH) šiltnamio džiaugiasi saule.
G.Juškėno nuotr.

DAYTON, OH

**LIETUVOS VYČIŲ
PAVASARINIS
SUVAŽIAVIMAS**

Š. m. gegužės 20-21 d. Lietuvos Vyčių 96 kuopa veikianti Dayton, Ohio globojo LV Vidurio centro rajono suvažiavimą ir kėgliavimo turnyrą. Savaitgalio programa vyko Port Clinton, OH. Suvažiavime dalyvavo 30 vyčių – iš Cleveland, OH, Dubois, PA, Dayton, OH ir Detroit, MI.

Gegužės 20 d., penktadienį, įvyko susipažinimo vakaras ir pabendravimas Commodore Perry Inn and Suites viešbutyje. Priėmime dalyvavo gražus būrys svečių ir vietinių vyčių, galima sakyti 50. Nuotaika pakili, linksma ir malonus pabendravimas su senais matytais bendraminčiais ir draugais. Vyko įdomus ir turtingas laimikių traukimas.

Gegužės 21 d., šeštadienį, saskrydis viešbutyje. Prieš pradėdant posėdį, buvo sukalbėta malda. 96 k-pos pirmininkė Anne Louise Tucker sveikino visus atvykusius ir linkėjo smagios viešnagės ir sėkmės kėgliavimo turnyre. Susirinkimui vadovavo Vidurio centro rajono pirmininkas

Michael F. Petkus. Buvo valdybos narių pranešimai, kuopų pranešimai ir ateities darbų svarstymai.

Rajono pirmininkas Michael F. Petkus pranešė apie dalyvavimą centro valdybos susirinkime balandžio mėn. Buvo kalbėta apie organizacijos socialinę narystę, organizacijos statuto vertimą į lietuvių kalbą ir sporto komiteto veiklą.

Buvo išrinkti rajono atstovai 92-am suvažiavimui. Metinis suvažiavimas vyks š.m. rugpjūčio 11-14 d. Pittsburgh, Pennsylvania. Jį globos 19-ta kuopa.

Ritualų komiteto pirmininkė Lee Moore pranešė, kad 2 iš 96-tos kuopos, Dayton, OH narių bus apdovanoti ir pakelti į ketvirtąjį laipsnį – Ellie Pacovcy ir Lauretta Pant.

Rudens susirinkimo ir maldos kelionė vyks rugsėjo 30 ir spalio 1 d. Ją globos 102-ta kuopa Detroit, MI. O 2006 m. pavasarinį susirinkimą ir kėgliavimo turnyrą globos Cleveland, OH 25-ta kuopa. Tikslī data bus pranešta.

Posėdis baigtas su malda ir LV himnu giedojimu.

Po pietų vyko kėgliavimo turnyras kuriame dalyvavo 6 komandos ir 24 kėgliuotojai.

Pirmą vietą laimėjo Cleveland Lietuvos Vyčių 25 k-pos pirma komanda. Vyrų grupėje pirmą vietą laimėjo George Kayganich, 102-tos kuopos Detroito narys su 532 taškais. Moterų pirmą vietą laimėjo Pat Wilson, 96-tos kuopos Dayton narė su 419 taškais.

Vakare suvažiavimo užbaigimo šv. Mišios atnašautos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Po Mišių visi susirinko Port Clinton Moose Lodge vakarienei, kėgliavimo laimėtojų apdovanojimams, laimikių traukimams ir pabendravimui.

John Maskavich, American Legion Lithuanian posto narys iš Baltimore, Maryland, buvo pakviestas tarti kelis žodžius apie jo dalyvavimą šioje sąjungoje. Postas buvo organizuotas 1943 m. ir turėjo 172 narius. Dabartiniu metu sąjunga turi 103 narius. Nariai aktyviai reiškiasi įvairiuose renginiuose su lietuvių trispalve: minėjimuose, festivaliuose šventėse, Mišiose ir pamaldose. Vyksta į mirusiųjų narių specialias pamaldas ir dalyvauja kapų puošimo dienoje vietinėse kapinėse. Sąjunga renka aukas ir siunčia našlaičiams Lietuvoje. Baigdamas, J. Maskavich įteikė vidurio centro rajono pirmininkui Michael F. Petkui dovanėlę – lentelę su “American Legion Lithuanian Post” užrašu. Svečias buvo gražiai ir maloniai priimtas gausiais plovimais.

Sportininkai ir dalyviai džiaugėsi ir buvo patenkinti savo laimėjimais ir piniginėms premijoms. Visi praleido gerą, smagų savaitgalį tarp draugų. Iki pasimatymo 92-jame seime Pittsburgh, PA, rugpjūčio 11-14 d.!

Regina Juškaitė-Švobienė

VOKIETIJA

**KURATORIJOS
SUSIRINKIMAS**

Gegužės 7 d. gimnazijoje vyko Kuratorijos narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo A. Karčiauskas ir sekretoriavo R.Čuplinskas. Pranešimus pateikė valdybos pirmininkas dr. V. Lėnertas ir direktorius A. Šmitas. Jie pasiūlyė, kad praeitais metais gimnazija labai sėkmingai dirbo. Nors algos mažos, bet surastas pakankamas mokytojų skaičius. Visi jie turi vokiečių valdžios reikalaujamas kvalifikacijas. Vokietijoje vykdomos švietimo reformos galioja ir Vasario 16-osios gimnazijai: sugriežtinti abitūros egzaminai, ir pamažu pereinama iš 13 į 12 metų vidurinę mokslą. Pasidžiaugta, kad yra daug darbščių mokytojų, kurie atlieka ne tik savo pamokas, bet ir įsijungia į užklasinę veiklą. Veikia tautinių šokių būreliai, orkestrai, choras, ateitininkai, Europos būrelis, Jaunesnių mokinių globėjų būrelis ir kt. Organizuojami įvairūs renginiai: Joninės, Kalėdų eglutė, talentų vakaras, įvairūs minėjimai (praeitais metais ir spaudos atgavimo minėjimas), slidinėjimo savaitė, vokiečių ekskursija į Lietuvą, klasių ekskursijos. Reikia nepamiršti, kad gimnazijos ansamblis dažnai atstovauja lietuviams dideliuose renginiuose, kaip, pavyzdžiui, praeitais metais Frankfurte, Wiesbadene, Leipzige, Štrasburge ir kt. Taip pat ir Vokietijos lietuvių bendruomenei gimnazija talkininkauja visuose didesniuose renginiuose.

V16gim-info

(Atkelta iš 7 psl.)

LIETUVOS DUKTERŲ...

Pal. J. Matulaičio socialiniam centrui Vilniuje; Šilutės “Cari-tas” organizacijai.

Po 300 dol.: Vidai Pocienei (augina 7 vaikus) Raseinių raj; Beinorienei (augina 6 vaikus) Raseiniuose; Laimai Mikutėnaitei (ligonė) Vilniuje; Jonui Kudžmai (senelis, ligonis) Gargžduose.

Po 250 dol. P. Jagminaitei (pritaikymui kojų protezui) Kaune; Tarvydienei (senutė, sūnus invalidas) Klaipėdoje.

Po 200 dol.: Editai Kokštaitei (16 m. akla, turi 3 broliukus) Šiluvoje; E. Rožanauskaitei (senutė, ligonė) Kaune; Partizanų globos komitetui Čikagoje.

100 dol. Zapyškio mokyklos neturtingiems mokiniams.

300 dol. aukota St. Petersburg Vytauto Didžiojo universiteto neturtingų studentų paramai.

ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLA

Romo Kalantos šaulių kuopa St. Petersburg gegužės 15 d. organizuotai dalyvavo pamaldose Šv. Vardo bažnyčioje minint 33 metų sukaktį nuo R. Kalantos žūties. Pamaldų metu giedodavo vyrų vienetas. Gegužės mėn. 25 d. Fort De Soto parke šauliai surengė šaunią gegužinę su geru maistu, įdomia programa ir loterija. Nors Floridos saulutė jau pradeda šildyti vasariškai, susirinkę šauliai ir jiems prijauciantys tautiečiai po paviljono stogu jautėsi gana patogiai, nes buvo vėsinami gaivaus vėjo nuo jūros pusės. Gegužinėje atsilankė per 60 asmenų. Kuopos vadas Antanas Gudonis padėkojo kuopos nariams už ruošą, o publikai už atsilankymą.

(“Lietuvių žinios”, Nr.347)

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

XIII.

Paskutiniaisiais metais išleista 50.000 sv. atnaujinti tualetams ir vonioms, įrengti dušams, pakeisti pelėsių apgadintoms medinėms pastato dalims ir tinkui. Laiku atlikus priežiūros darbus, daugelio tų atnaujinimų nebūtų reikėję. Bet savivaldybė nėra visiškai patenkinta tuo, kas padaryta. Išorės remontas ir dažymas kainuotų 50.000 sv. Nemažus pinigus kainuotų pasiekti gerą padėtį, tai reikia kelerius metus skubiai vykdyti darbus. Jis tiki, kad atnaujinus bus įkurtas biznio ir kultūros centras. Barą ketinama perkelti į žemutinį aukštą, įrengti nedidelį restoraną, vyno ir užkandžių barą. O savivaldybės

reikalavimai padidinti mažus kambarius ir pagerinti aplinką daug kainuos. Kapitalinio remonto reikia namų vandens sistamai, tuoj reikia taisyti ir Sodybos baseiną, ir tai kainuos apie 60.000 sv.

1993 m. balandžio 15 d. *Europos lietuvių* Nr. 14 DBLS pirmininko J. Altkio pranešime suvažiavimui rašoma:

“Daug laiko ir pastangų teko skirti Lietuvių namų reikalams. Naujų gyventojų iš Lietuvos antplūdis sukėlė daug problemų vedėjui. Paaiškėjo daug silpnųjų pastato įrengimo ir patogumo, bei struktūros požiūriu. Centro valdyba nenumato jokio Bendrovės turto parduoti”.

Veisaitė, kuri reiškė Lietuvos švietimo ir kultūros ministerijų domėjimąsi Lietuvių namais. Po daugelio pasisakymų suvažiavimas leido skolintis 300.000 svarų. Taip vadinamajai specialistų komisijai dėl Lietuvių namų pertvarkymo vadovaująs Vladas Gedmintas sakė, kad darbai užtruktų porą metų ir gali kainuoti iki 750.000 svarų.

Albinas Pranskūnas buvo rašęs, kad reikia parduoti Lietuvių namus, nes Bendrovė nepajėgs grąžinti 300.000 sv. paskolos, ir centrą perkelti į Sodybą. P.B. Varkala 1994 m. balandžio 2 d. *Europos lietuvių* Nr. 14 rašo, kad Sodyba yra toli nuo Londono, ir susisiektas nepatogus ir brangus. Ir S. Kasparas esąs susirūpinęs, o jis yra ir direktorius ir tos pertvarkymo komisijos narys, taigi privalo žinoti padėtį ir duoti pasiūlymų. Ir P.B. Varkala prieš 24 metus buvo prašytas surasti

atitinkamą architektą ir parengti moderninimo planą. Planas tebėra, tai S. Kasparas ir kiti galėtų pastudijuoti jį. Kasparas sako, kad “atėję į valdžią jaunesni žmonės”, tai laukiame patvarkymų.

Varkala dar primena, kad praeitų metų suvažiavimas parodė, jog DBLS-LNB nesilaiko demokratijos – Centro valdybų pirmininkai vadovauja, kaip kolchozuose ar sovchozuose.

Remontams numatoma daug išleisti. Bet bendruomenei mažėjant vis sunkiau bus išlaikyti, tai jis siūlo skubiai parduoti protingai Sodybą.

K. Tamošiūnas sakosi dėl S. Kasparo, kuris reiškė mintį, kad į suremontuotus Lietuvių namus dirbti turės ateiti žmonės su vizija ir ten sau algas užsidirbti. K. Tamošiūnas primena, kad LNB įkurta ne specialiai bizniui, bet puoselėti savo socialinei, kultūrinei ir politinei veiklai.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 12 d., sekmadienį, 3:00 val. p.p. **Tragiškojo birželio** (1941) paminėjimas ir ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukankintus lietuvius, latvius ir estus, Dievo Motinos bažnyčioje. *Rengia Clevelando Baltiečių Komitetas.*

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val., Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.

RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. birželio 7 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vaju.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kuri laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomojo adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

KODĖL MES TOKIE?

Edmundas Simanaitis,

Kaunas, Lietuva

Atsikūrusios Lietuvos, o ir išeivijos spaudoje pasirodo straipsnių, kuriuose gausu nepagrįstų išpuolių prieš Nepriklausomybę, atgimimo veikėjus, keliamos abejonės laisvės kovų teisumu, šaipomasi iš Sąjūdžio žmonių. Lietuvos kariuomenės kariai savanoriai – laisvės kovų veteranai, okupuotoje Lietuvoje veikusieji ginkluoto pasipriešinimo struktūrose, niekada neabejojo ir nesileido į jokias diskusijas dėl lietuvių tautos teisės atkurti valstybės nepriklausomybę, dėl tautos teisės priešintis agresoriui visais būdais, neprieštaraujančiais tarptautinei teisei, ir dėl pagarbos žuvusiems dėl Tėvynės laisvės ir genocido aukoms.

Tai aksiomos, kurios jokių aspektu nemėginamos šiame rašinyje “įrodinėti”, nors “artimojo užsienio” specialiųjų tarnybų vienas iš svarbiausių tikslų – sukelti kuo daugiau abejonių, ginčų, diskusijų Lietuvos valstybingumo legalumu, neigti buvusią okupaciją ir brukti ant keturbriunių raudonarmiečių durtuvų atneštą sovietinės respublikos variantą, kaip lietuvių liaudies “savanorišką apsisprendimą” atsakyti nepriklausomybės. Savaimė suprantama, kodėl agresoriaus ir laisvės kovotojų bei sąmoningų Lietuvos piliečių nuomonės diametraliai skiriasi.

Nepretenduoju į išsamų istorijos nagrinėjimą, verta atkreipti skaitytojų dėmesį į kai kurias esminės svarbos aplinkybes, sąlygojančias minėtų išpuolių planavimą ir organizavimą vykstantį per visus 15 atkovotos Nepriklausomybės metų.

Sąjūdžio fenomenas vertintinas kaip ilgai terorizuotos, vargintos, bet neparklupdytos lietuvių tautos balsas, ryžtingai reiškęs jos siekį nusimesti vergovės jungą. Tai buvo masinis visaliaudinis neišprovokuotas, o natūralus tautinės sąmonės pažadintas judėjimas, siekiant atgauti smurtu atimtą laisvę. Jo idėja plaukė iš II-os Respublikos laisvo kūrybinio gyvenimo patirties ir išugdytos tvirtos kelių kartų pilietinės savivokos. Jau viename savo rašinyje Sąjūdį pavadinau XX amžiaus stebuklu. Šis masinis judėjimas kaip Cunamio banga, nušlavė nekenčiamą, Maskvos suformuotą kolaborantų valdžios viršūnę. Ir tai galėjo padaryti tik Sąjūdis. Geopolitinė situacija regione tuomet buvo palanki, bet labai nepatvari. Sąjūdžio vadovų išmintinga veikla ir politinis įžvalgumas lėmė, kad nei Sovietų armijos iki dantų

ginkluotos divizijos, nei KGB tinklo provokacijos, nei karštingai vairuojama iš Maskvos kolaborantų vyriausybė nesugebėjo sustabdyti Sąjūdžio bangos.

Kovo 11-oji nubrėžė aiškią juridinę liniją, skiriančią sovietmečio pabaigą ir pradžią atsikuriančios Lietuvos valstybės. Vakarų pasaulis nustebo – Lietuva metė iššūkį Blogio imperijai. Negreitai ir vangiai ryžtasi pripažinti Lietuvos nepriklausomybės faktą. Mažoji Islandija nedvejojo. Vienintelė! Kolumbams garbė ir padėka.

Tą juridinę liniją peržengė visos šalies gyventojai ir jos išrinktas Parlamentas. Mažne visos sovietų valdžios struktūros, pvz., milicija, prokuratūra, teismai, švietimo, mokslo institucijos ir kitos institucijos praktiškai perėjo skiriamąją liniją in corpore.

Lietuvos Respublikos vėliava, Himnas ir Herbas buvo pakeisti nedelsiant. Praktiškai visos sovietmečio valdžios struktūros per vieną dieną tapo nepriklausomos šalies valdymo institucijomis. O ar pasikeitė pareigūnų ir valdininkų mąstysena? Be abejonės, dauguma buvo už nepriklausomybę, tačiau ne visi. Beje, kitaip ir būti negalėjo. Buvo tokių, kurie manė, kad “sukeltas sąmyšis” prais arba jis bus nuslopintas jėga ir vėl viskas sugrįš į senas vėžes. Buvo lūkuriuojančių, buvo nepritariančių ir net veikiančių prieš.

Vaizdžiai kalbant Kovo 11-oji pradėjo veikti visose valstybės aparato, ūkio, švietimo, teisingumo, kultūros ir kitose srityse, tačiau veikė palengva. Lietuva neišvengė ginkluotos agresijos, prisiminkime kruvinąją sausį, bet ginkluoti konfliktai neišsiliesnojo ir autonomijų kūrimas pagal Kremliaus scenarijų sužlugo. Tai buvo kaina, kurią visuomenė mokėjo už stabilumą šalyje. Nepamirškime – visa šalis knibždėte knibždėjo svetimos kariuomenės dalinių.

Didžioji visuomenės dalis rėmė permainas, bet šalyje liko ne tik mažne visas kompartijos vadovaujantis aparatas, bet ir apie pora tūkstančių kadrinių KGB karininkų, per 130 tūkstančių šnipukų, slaptųjų informatorių, seklių. Virsmo metu buvo sukeltas ant kojų visas šis širšynas.

Valstybės atkūrimo darbais vyko nuosekliai, bet permaininga sėkme. Sąjūdžio vadovai, išrinkti į valstybės valdymo struktūras, dirbo apdairiai, preciziškai vairuodami užsienio politiką ir principinių klaidų nepadarė – Valstybės pamatai

DIRVAI AUKOJO

G.Amonas, Ashland, OR 45

G.Bartkus, Mansfield, OH .. 45

A.Brizgys, Kingwood, TX . 20

J.Stepas, Wlby H., OH 20

V.Jomantas, Redford, MI 15

J.Juozūnas, Miami B., FL ... 12

A.Sciuka, Dorchester, MA .. 10

E.Slavinskas, St.Pete., FL 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

stiprėjo. Išskirtinis vaidmuo atkūrimo procese teko pirmajam de facto Respublikos prezidentui prof. V. Landsbergiui. Didžiuma visuomenę šiandien tebevarginančių bėdų ir negerovių – iš to virsmo meto.

Vyksta sudėtingi ekonomikos raidos, socialinės rūpybos, švietimo reformos, tautinės kultūros puoselėjimo ir kt. procesai. Čia visada rasis ką taisyti, taigi ir dingsčių konkrečiai kritikai. Tačiau bene labiausiai pasigendama dėmesio pilietinės savimonės ugdymui. Lygia greta kintančiu intensyvumu nenutrūksta ir “artimojo užsienio” tarnybų destruktivi veikla.

Išvada iš šios daugumai vyresnio amžiaus skaitytojams gerai žinomos Nepriklausomybės atkūrimo istorijos santaukėlės peršasi tokia: mes vis dar esame posovietinė visuomenė. Todėl stebėtis kai kuriais posovietinei visuomenei būdingais reiškiniais nevertėtų. Sovietmečio balasto atsikratyti vienu mostu neįmanoma. Tai procesas, duok Dieve, kad jis per ilgai neužsistėtų. Savo ruožtu tai priklauso ir nuo valdžios ir nemažiau nuo pilietinės visuomenės aktyvumo.

Respublikos prezidentas Valdas Adamkus savo metiniame pranešime atkreipė dėmesį į būtinumą kurti ir stiprinti pilietinę visuomenę. Šis pastebėjimas įpareigojantis. Sąmoningas valstybės pilietis, nepriklausomai nuo jo įsitikinimų, religijos ir tautybės visada geba atskirti bendrapiliečio susirūpinimą ir kritiką vienu ar kitu konkrečiu klausimu nuo provokatoriaus liejamo purvo ant mūsų moralinių-pilietinių vertybių. Apie tai kitame rašinyje.

Lietuvos krepšinio lygos čempionu “Žalgiris” tapo dešimtą kartą per lygos istoriją. Tik 2000 ir 2002 metais pirmenybes laimėjo “Lietuvos rytas”. Žalgiriečius pasveikino Lietuvos prezidentas V. Adamkus ir premjeras A. M. Brazauskas.

LR nuotr.

SPORTO ŽINIOS

Keturis sezonus Kauno “Žalgiryje” rungtyniaavęs komandos kapitonas Mindaugas Timinskas gali vėl grįžti į LKL čempionų gretas. Jono Kazlausko treniruojamas Pirėjo “Olympiakos” (Graikija) neteko vilties įsigyti ši 31 metų dvimetinį žalgirietį.

Su Maskvos CSKA komanda UEFA taurę iškovojo Lietuvos futbolininkas Deividas Šemberas pagerbtas Kūno kultūros ir sporto departamente. Departamento generalinis direktorius Vytas Nėnius įteikė žaidėjui medalį “Už sporto pergales”. Šemberą taip pat pasveikino sostinės savivaldybės atstovai. Departamento medaliai įteikti ir Šembero pirmajam treneriui Vincui Kateivai bei Vilniaus futbolo mokyklos direktoriui Kęstučiui Pakniui.

Stipriausias Lietuvos futbolo klubas Kauno FBK “Kau-nas” nutarė įsteigti savo futbolo mokyklą. “Norime ne tik atitraukti nuo gatvės vaikus, bet ir parodyti, jog Lietuvoje kuriamos ne vien krepšinio, bet ir futbolo mokyklos”, - teigė šalies čempionų klubo direktorius Romualdas Kontrimas.

Birželio 10-12 dienomis netoli Plungės esančiame automobilių ir motociklų sporto komplekse “Žemaitija” vyks Europos automobilių kroso čempionato penktasis etapas. Tai bus pirmosios tokio aukšto rango varžybos Lietuvos automobilizmo istorijoje. Paraiškas dalyvauti Europos čempionato etape iki gegužės 31 d. buvo pateikę 44 sportininkai iš 10 šalių. Į Žemaitiją turėtų atvykti ir praėjusių metų Europos pirmenybių prizininkai. Lietuvai turėtų atstovauti dešimt lenktynininkų.

Kūno kultūros ir sporto departamento direktoriui Vytui Nėniui vėl tenka aiškintis dėl įtartinos savo veiklos. Valstybės kontrolė Seimo Audito komitetui pateikė ataskaitą apie šio departamento veiklą

praėjusiais metais. Pasirodo, V.Nėnius skirstė šio departamento pinigus organizacijoms, su kuriomis yra tiesiogiai susijęs. Kontrolieriai taip pat teigia, jog departamento vadovas yra susijęs daugybe įvairių visuomeninių organizacijų ir labdaros fondų.

LKL visuotiniame susirinkime Vilniuje oficialiai patvirtintas Zenono Kamarūno atleidimas iš lygos vykdančiojo direktoriaus pareigų. Šiam nutarimui pritarė visi susirinkimo dalyviai.

Vilniaus Vingio parko estradoje birželio 9 d. žibės ryškiausios pasaulio disko metimo žvaigždės. Ryškiausia Lietuvoje - dukart olimpinis čempionas Virgilijus Alekna - rengia jo vardu pavadintas disko metimo varžybas. “Lietuvoje dar nebuvo susirinkę geriausi disko metikai. Norėjosi žmonėms parodyti žvaigždės”, - sakė varžybų sumanytojas ir dalyvis V.Alekna. V.Alekna pažadėjo: šios varžybos turėtų tapti tradicinės. LR Dešimt pasaulio disko metikų, pretenduojančių į aukščiausias vietas pasaulio čempionate, kuris vasarą vyks Helsinkyje, 19 val. Vilniaus Vingio parko estradoje stengsis parodyti,

kodėl jie verti geriausiųjų vardo. Papildomas stimulas - 27 tūkst. eurų prizinis fondas. Jį dalyviai išsidalys atitinkamai pagal varžybose pelnytas vietas. Pirmąją vietą užėmęs atletas gaus 7,5 tūkst., antrąją - 6 tūkst., o trečiąją - 5 tūkst. eurų. “Tai bus tarsi neoficialus pasaulio čempionatas”, - vakar per varžybų pristatymą sakė vienas iš organizatorių Vilniaus lengvosios atletikos federacijos prezidentas Nerijus Kuzinkovas.

Dukart olimpinis čempionas Virgilijus Alekna interviu *Respublikai* išsamiau papasakojo, kodėl nutarė rengti tokias varžybas Lietuvoje. Jis prastarė, kad šiemet pasiryžęs bent “dulkes nuvalyti” nuo dvidešimties metų senumo pasaulio rekordo.

Lietuvos futbolo rinktinė išskrido į Valensiją. mūsų šalies komanda Valensijoje žais 2006 metų pasaulio čempionato atrankos rungtynes su Ispanijos nacionaline rinktine. Lietuvos ekipos vyriausiasis treneris Algimantas Liubinskas teigė, jog žaidėjai nusitekę kautis: “Nesirengiame akiai gintis. Tai būtų pražūtinga”.

PART TIME housekeeping, 2 or 3 days a week. Light housekeeping, some cooking, and ability to drive, and read newspaper, Chagrin Falls, area Call Florence tel.: 440-247-6033

Century 21
LEADERS
Real Estate for Your World™
Ričardas Širvinskas
440 257-5033
REALTOR

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

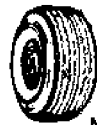

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jauką atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS

KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)